בעזרת השם יתברך

גליון

באור החיים

פרשת חיי שרה תשפ"ז

גליון תתק"ד

יוצא לאור ע"י

הגליון נתנדב

לע"נ האשה החשובה
מרת **רבקה יוכבד** בת ר' **יצחק הלוי** ע"ה
ע"י משפחתה החשובה שיחי'
יארצייט ביום **כ"ט חשון - ב' תולדות** הבעל"ט

פרנס פעולות האיחוד

לחודש חשון

ידידינו היקרים **משפחת וויינבערגער** שיחי'
לע"נ חותנם הרה"ח מוה"ר **צבי ארי'** בן ר' **ישראל** ע"ה
נפטר ביום ט"ז חשון תשפ"ו לפ"ק

נא שלא לקרותו בשעת התפלה וקריאת התורה

מזון הנפש

בעזהי"ת

סדר הלימודים

במסגרת החבורות שע"י קהילתינו הק'

= פרשת תולדות =

	ז' עמודים - מסכת מנחות		ה' עמודים - מסכת סנהדרין	
	לשון חזק	חזרת השבוע	לשון חזק	חזרת השבוע
שב"ק חיי שרה	דף סה:	דף סכ.	חזרה	חזרה
זונטאג	דף סו.	דף סכ:	דף סג.	דף נט:
מאנטאג	דף סו:	דף סג.	דף סג:	דף ס.
דינסטאג	דף סז.	דף סג:	דף סד.	דף ס:
מיטוואך	דף סז:	דף סד.	דף סד:	דף סא.
דאנערשטאג	דף סח.	דף סד:	דף סה.	דף סא:
ע"ש"ק	דף סח:	דף סה.	חזרה	חזרה

בחינה הבאה ביום א' וינש
חבורת ז' עמודים - סכ: - עט:
חבורת ה' עמודים - ס: - עכ:

העלייבע שיעורים לימוד וחזרה, שואל ומשיב, ווי אויך צו טרעפן א חברותא
רופא כהל איחוד טאהש
516-500-8674 - 718-451-8674
בי"ז 4-1 זוי"ד כיתן טעגיו

זכר צדיקים לברכה

ל' חשון	הרה"ק רבי צבי בן רבי יהודה לייב זי"ע - רבי ר' הערש מדרימנאוו	תר"ז
ב' כסלו	הרה"ק רבי משולם פייווויש בן רבי אהרן משה זי"ע - מזבאריז - יושר דברי אמת	תקכ"ה

זכר חסידים לברכה

כ"ז חשון	האשה החשובה מרת מלכה בת ר' שמואל ע"ה ווידער אשת הרה"ח ר' חנוך אלימלך ע"ה	תשס"ח	ביה"ח בקרית יואל
כ"ז חשון	הרב החסיד ר' חיים צבי בן ר' משה אלחנן ע"ה פערלשטיין	תרפ"ד	ביה"ח בטאהש אונגארן
כ"ח חשון	הרב החסיד ר' אלי דוד בן ר' יצחק הלוי ע"ה טירנויער	תשנ"ז	ביה"ח בקרית יואל
כ"ט חשון	הרב החסיד ר' נחום בן ר' שלמה ע"ה מאשקאוויטש	תשע"ו	ביה"ח בקרית יואל
כ"ט חשון	האשה החשובה מרת רבקה יוכבד בת ר' יצחק הלוי ע"ה שווארץ אשת הרה"ח ר' יעקב זאב הי"ו	תשפ"ו	ביה"ח וויזניץ מאנסי
ג' כסלו	הרב ר' שם טוב בן ר' יוסף מאיר ע"ה מאיער מחותנו של רביה"ק זי"ע	תשנ"ה	ביה"ח דקריתינו הקדושה

תהא נשמתם צרורה בצרור החיים

718.451.8674 - 514.500.8674
0.333.015.0715 - 079.704.0074

קולו בקודש מרביה"ק זי"ע | דברות
ושיחות קודש מרבינו שליט"א | דרשות
| שיעורים | חבורות | מעמדים | מאורעות
| מודעות | שמחות | אינטערוויו'ס |
מזון הנפש | עזר לתושבים | מעמבער
אפטיילונג | ואטהר ואתקדש | קהילות
ומוסדות | פרנסה ביחד | ועוד

פרנס השיעורי תורה

על 'קול איחוד' לשבוע הבעל"ט

אב"ד **שר שלום** שליט"א

לרגל שמחת אירוסי בנו
החתן **שלום** נ"י למזל טוב

זכות השיעורי תורה דרבים יעמוד לו ולזרעו להתברך
בכל הברכות הכתובה בתורה עד עולם אמן

נוצא לאור ע"י

P: 718.451.8674 #80 F: 845.610.8674
11 VAN BUREN DR. #205 MONROE N.Y. 10950

פילצאליגע פראיעקטן צו פאראייניגן און סערווירן אנשי שלומינו

גליון באור החיים | להתאחד בחורי טאהש | קול
איחוד טאהש | חברה ש"ס | מתאחדת בלעטל |
טעלעפאון ביכל | פרנסה ביחד | ולויים בדוכנם

די לעצטע געלעגנהייט אריינצושיקן בריוון,
מודעות, און מזל טוב'ס פארן גליון, איז:

מיטוואך 12:00 מיטאג

המדור נתנדב ע"י הרב **יואל זוסמאן מערץ** שליט"א (ומסב"ג)
לרגל שמחת **הולדת בתו** למזל טוב
ובזכות זה יברכהו השי"ת שיזכה לרוות רב תענוג ונחת מכל יוצ"ח לאורך ימים ושנים טובים אמן

באור פני מלך

פניני עבודת עבודה על פרשת השבוע

מערת המכפלה הוא מבוון לגן עדן העליון

ויתן לי את מערת המכפלה.

הענין מה שאברהם אבינו השתדל כל כך לקברה במערת המכפלה, מבואר בזוה"ק, דמערת המכפלה יש לה פתח לגן עדן העליון, וכל הנשמות העולין מגן עדן התחתון לגן עדן העליון עולין דרך שם, וכמו שירושלים נקרא הכתוב (תהלים קכב ג) "עיר שחברה לה יחדיו", כי שם הוא מקום חיבור בית המקדש שלמטה עם בית המקדש שלמעלה, כן נקראת אותה העיר בשם "חברון", כי שם מקום החיבור בין גן עדן התחתון לגן עדן העליון, ולכך נקראת מערת המכפלה, כי הוא כפולה מעולם העליון לעולם התחתון, והמערה הזאת מחברת אותם.

ועבודה גדולה עבד אברהם אבינו בדברו אל בני חת, שפעל להוציא מקום קדוש זה מתחת ידם, באופן שהקליפה לא תרגיש בגודל הקדושה שמוציא מהם, ולכן אמר "בכסף מלא יתננה לי", ולא רצה לקבלה בחנם, כדי שמעתה לא יהא עוד לעפרון שום אחוזה בה, והכתוב מעיד "ויקם שדה עפרון אשר במכפלה", כמו שפרש"י הק' 'שתקומה היתה לו, שיצתה מיד הדיוט ליד מלך בקנין גמור', ומקום החיבור לעולם העליון נכנס תחת גבול הקדושה.

(עבודת עבודה פתג"ק חיי שרה)

מי שהוא בלתי לה' לבדו, יכול לקבל שכר גם בעולם הזה

ואברהם זקן בא בימים וה' ברך את אברהם בכל.

איתא בחז"ל (נדרים לב:) דהקב"ה קרא שמו אברהם, דאברהם בגימטריא רמ"ח, ואברהם המליך הקב"ה על כל רמ"ח אבריו, וזה רומז לנו הפסוק כאן, "ואברהם זקן בא בימים", דעבד את השי"ת בכל יום בעבודה שלימה, לכן, "וה' ברך את אברהם בכל", דהשי"ת בירך אותו שיהיה לו כולו לה', ואבריו יהא בלתי לה' לבדו.

ועל זה אמר הכתוב ביחזקאל (ל"ג, כ"ד) "אחד היה אברהם ויירש את הארץ", פירשו בספרים דהקב"ה אמר לאברהם (בראשית י"ג ז') "קום התהלך בארץ לארכה ולרחבה כי לך אתננה", ולמדו מזה חז"ל (ב"ב ק.) דאברהם בעצמו ירש את הארץ ולא רק שירשו לבניו, והוקשו המפרשים האיך נתן הקב"ה את הארץ לאברהם, הא אמרו חז"ל (קידושין לט:) "שכר מצוה בהאי עלמא ליכא", ומתרצים דזהו רק באדם שיש לו סיבות בעולם הגשמי, מה שאין כן אברהם אבינו שהיה כולו נשמה דגם גופו הי' לה', לאדם כזה יש שכר גם בעולם הזה, וזהו "אחד היה אברהם", דבאברהם היה הגוף והנשמה "אחד", כולו בלתי לה', לכן "ויירש את הארץ", היה יכול הוא בעצמו ליירש ארץ ישראל, דלאברהם יכול ליתן שכר גם בעולם הזה.

(עבודת עבודה אמ"ק קרח)

אברהם אבינו גילה הדרך לעבודת השי"ת

ה' אלקי השמים אשר לקחני מבית אבי.

פרש"י הק' ולא אמר ואלקי הארץ, ולמעלה הוא אומר ואשביעך בה' אלקי השמים ואלקי הארץ, אמר לו, עכשיו הוא אלקי השמים ואלקי הארץ שהרגלתיו בפי הבריות, אבל כשלקחני מבית אבי היה אלקי השמים ולא אלקי הארץ, שלא היו באי עולם מכירים בו, ושמו לא היה רגיל בארץ. ע"כ.

יש לרמז בזה, כי עד עתה לא היה שמו רגיל בארץ, היינו בענינים ארציים, שעדיין לא ידעו באי עולם שגם בענינים ארציים נמצא אלוקותו יתברך, ואברהם אבינו גילה עבודה זו לכל באי עולם.

וזהו שאמר לנו התורה (בראשית ב' ד'), "אלה תולדות השמים והארץ בהבראם", ודרשו בתנחומא "אל תקרי בהבראם אלא באברהם", כי אחר שבא אברהם לעולם, קדמה בחינת שמים לבחינת הארץ, כי הוא גרם שהעיקר תהיה בחינת שמים, ועניני הארץ יהא טפלים אליה, אבל "ביום עשות ה' אלקים" היינו כשברא הקב"ה את העולם, וצמצם אורו לברוא העולם הגשמי, הקדים ארץ לשמים, כי אז עדיין לא נגלה שמו בענינים ארציים, עד שבא אברהם וגילה אלוקתו יתברך.

(עבודת עבודה דב"ק ויצא)

המדור נתנדב ע"י מוה"ר **שמואל יעקב ניימאן** הי"ו (בארא פארק)
לרגל שמחת נישואי בתו למזל טוב
ובזכות זה יברכהו השי"ת שיזכה לרוות רב תענוג ונחת מכל יוצ"ח לאורך ימים ושנים טובים אמן

דער הייליגער רבי זאגט

ילקוט אמרים מכ"ק רביה"ק זי"ע מלוקט מספרי דבי רב - באידיש

אליעזר עבד אברהם האט אינזינען געהאט די המשכות הדורות

ויאמר ה' אלקי אדוני אברהם הקרה נא לפני היום ועשה חסד עם אדוני אברהם, שטעלן זיך די מפרשים, ער איז דאך געגאנגען זוכן א שידוך פאר יצחק, וואלט ער געדארפט זאגן ועשה חסד עם בן אדוני, פארוואס זאגט ער "אלקי אדוני אברהם, כי עשית חסד עם אדוני".

נאכמער איז שוועה, שפעטער וועט ער האט געדעדט צו לבן ובתואל, שטייט יא בן אדוני, "הוא האשה אשר הוכיח ה' לבן אדני", פארוואס וועט ער האט מתפלל געווען צום אייבערשטן זעט מען נישט דעם לשון.

וויטער אין די פרשה וועט אליעזר איז אהיימגעקומען מיט רבקה שטייט, "ויצחק בא מבוא באר לחי ראי", האט רבקה געפרעגט, "מי האיש הלזה ההולך לקראתינו, ויאמר העבד הוא אדוני", איז דאך זייער שוועה, ער וואלט געדארפט זאגן הוא בן אדוני, ס'איז דאך געווען יצחק נישט אברהם.

אלעס וואס אליעזר האט געזאגט איז דאך געווען מיט א כוונה עמוקה, רש"י ברענגט דאך יפה שיחתן של עבדי אבות יותר מתורתן של בנים, ער איז דאך נישט געווען סתם אן עבד, ער איז דאך געווען דער דמשק אליעזר, דולה ומשקה מתורת רבו לאחרים, ער איז געווען בטל אינגאנצן, ס'איז געווען יד עבד כיד רבו.

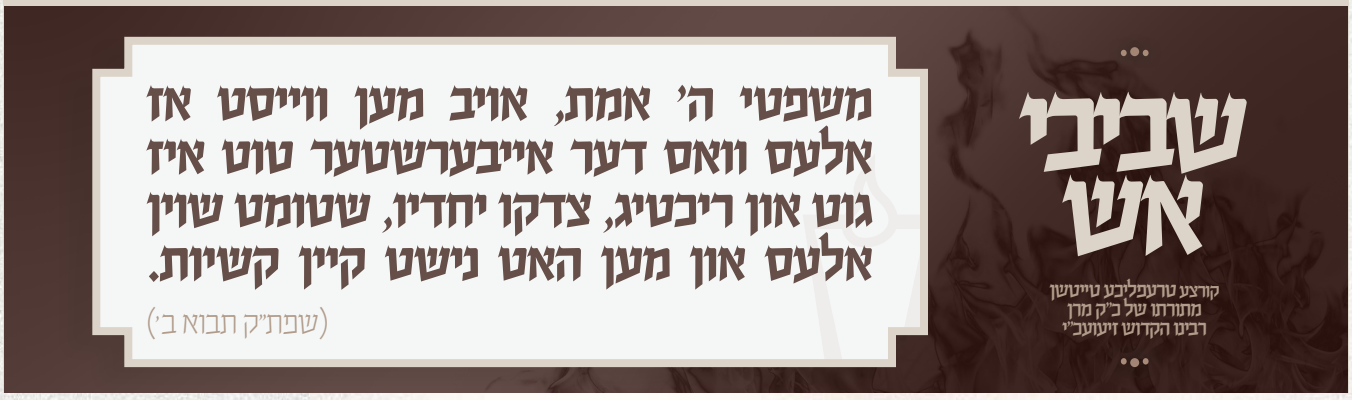
זאגן די ספרים הק' פשט אזוי, אליעזר האט דאך שטענדיג צוגעזען די עבודה פון אברהם, ווער נאך ווי ער, האט אזוי גוט משיג געווען, נישט נאר די חסד וואס אברהם האט געטון בפועל האט ער געזען, נאר ער האט משיג געווען די עומק פון די זאך, ער האט פארשטאנען ד יסוד הדברים, אז אברהם איז די שורש החסד בעולם, און דא ווערט אברהם אלט, ואברהם זקן בא בימים, ס'איז געקומען די צייט יצחק זאל אנהייבן פירן, - ווי רש"י הק' ברענגט, אז אברהם האט איבערגעגעבן כל אשר לו ליצחק, - און יצחק איז דאך געווען די שורש פון מדת הגבורה, האט ער געטראכט וואס וועט דא זיין, ווי וועט ארויסקומען דער דרך פון אברהם, דער דרך פון זיין רבי'ן דארף דאך האבן א המשכה וויטער, האט ער מתפלל געווען אז דער זיווג פון יצחק זאל זיין פון מדת החסד, אזוי וועט נזדווג ווערן חסד און גבורה צוזאמען, וועט פון דעם נולד ווערן די מדה פון יעקב, תפארת, וואס איז התמזגות פון חסד און גבורה צוזאמען, דארט וועט ארויסקומען די מדה פון אברהם, און נאכמער, דארט וועט די מדת החסד צוקומען צו א שלימות, וועון עס ווערט א התמזגות פון ביידע צוזאמען, פארדעם ווערט יעקב אע"ה אנגערופן יעקב שלימתא.

דאס האט ער מתפלל געווען "ועשה חסד עם אדוני אברהם", טוה א חסד מיט די מדה פון אדוני אברהם, אז זיין מדה זאל נישט פארלוירן ווערן, זיין דרך זאל האבן א המשכה אויף ווייטער, און "ועשה חסד" איז אויך טייטש, זיי מיר מזמין די מדת החסד, די זיווג זאל זיין פון די מדה. נאכדעם האט ער געזאגט, "והיה הנערה אשר אומר אליה וגו', ובה אדע כי עשית חסד", אזוי וועל איך וויסן אז דו האסט מיר מזמין געווען די מדת החסד, אויך איז טייטש "כי עשית חסד עם אדוני", אז דו האסט געטון חסד מיט די מדה פון אדוני, ס'זאל זיך ציען ווייטער.

דערנאך וועון רבקה האט געזען יצחק, האט זי געפרעגט, "מי האיש הלזה ההולך לקראתינו", ער איז דאך קענען אונזער מדה, ער איז מדת הגבורה, און אויף דעם האט זי זיך געווואונדערט, האט איר אליעזר געזאגט, "הוא אדוני", דורך דעם וואס עטס וועט זיין צוזאמען, וועט זיך צוזאם קומען חסד און גבורה, וועט נתגלה ווערן די מדה פון אדוני, די מדה פון אברהם, און עס וועט יעצט ארויסקומען וויי עס דארף צו זיין, און דורך די זיווג וועט עס צוקומען צום שלימות.

אויך איז פשט "הוא אדוני", ער האט אין זיך די מדה פון אדוני אויך, ווייל יעדער האט אין זיך ביידע, אברהם האט אויך געהאט מדת הגבורה, און יצחק האט געהאט אויך מדת החסד, האט ער געזאגט, זי זאל נישט מורא האבן אז ס'איז לקראתינו ווייל יעדע מדה איז כלול פון ביידע, פארדעם קען נזדווג ווערן איינס מיט'ן צווייטן.

(עבו"ע שפת"ק)

ניצוצי קודש

תוכן דברות קודש ששמענו מאת
כ"ק מרן רבינו שליט"א

המדור נתנדב ע"י מוה"ר **יצחק אייזיק שלום סג"ל קרויס** הי"ו (טאהש)
לרגל שמחת **נישואי בנו החתן אלימלך נ"י** למזל טוב ממצוייני תלמידי ישיה"ק
ובזכות זה יברכהו השי"ת שיזכה לדוות רב תענוג ונחת מכל יוצ"ח לאורך ימים ושנים טובים אמן

תוכן דב"ק בעת רעוא דרעוין

פרשת חיי שרה
שנת תשפ"ו לפ"ק

ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי שרה. פירש רש"י לכך נכתב שנה בכל כלל וכלל לומר לך שכל אחד נדרש לעצמו בת ק' כבת כ' ובת כ' כבת ז', וכן שני חיי שרה כולן שוין לטובה.

ג' דיוקים בפרשתינו

ויש לדקדק, דאחר שכבר אמר, בת ק' כבת כ', ובת כ' כבת ז', אמאי הוסיף הכתוב, שני חיי שרה, לומר שכולן שוין לטובה, כבר למדנו זאת מראש הפסוק. ולפי פירוש הרמב"ן, אין מקום לקושיא זו, שכתב, וז"ל: ומה שאמרו בבראשית רבה, בת ק' כבת כ' לחטא, לא דרשו כן, אלא מיתור הלשון, שחזר ואמר שני חיי שרה, שכללן והשוה אותן, עכ"ל. אבל לפירוש רש"י, צריך ביאור. עוד יש לדקדק מה שמביא רש"י על הפסוק, ויצחק בא מבוא באר לחי רואי, שהלך להביא הגר לאברהם אביו, שישאנה. ולכאורה קשה מאד, דאחר שראה שרה אמינו דאינו ראוי שישאר הגר עם אברהם ושלחה, יבוא יצחק אחר שכבר מתה אמו ויחזירה. עוד צריכין לבאר, את המסורה, שמייחד את הפסוק, ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב, עם הפסוק בפרשת כי תצא, והיה לפנות ערב ירחץ במים, לכאורה אינו מובן השייכות זה עם זה.

מעשה אבות סימן לבנים

עומדים אנו עכשיו, ביום השבת קודש, בעת רעוא דרעוין, הזמן היותר גבוה מכל יום השבת, על כן עכשיו, בזמן הנורא הזאת, עלינו, בנים למקום, בנים לרביה"ק, לחזק את האמונה בה', כמו שהיה מורה לנו רביה"ק, שהעיקר הוא לידע, שה' אלוקינו ה' אחד, וכמו שרואין ממעשה אבותינו הק', אברהם יצחק ויעקב, וביסוד זה, צריך איש ישראל לילך, כל ימי חייו. וכן רואין בפרשתינו, כשהלך אליעזר עבד אברהם, למצוא זיווג ליצחק, איתא שם, שכשנכנס לבית בתואל, אמר עבד אברהם אנכי, ואמר הרה"ק ר' צבי הירש מרימנוב זי"ע, [אשר יומא דהילולא דיליה חל בשבוע זאת, שהוא מת בל' חשון, ואם אין ל', יש שני שיטות, י"א שהוא בכ"ט, וי"א שהוא בא' כסליו] על הפסוק הזה, שאמר להם אליעזר, אם תרצו לדעת עבד, כלומר, מהו העבדות שעובד בו אברהם, תדעו, שהוא אנכי, לפרסם לכל העולם כולו האנכי ה' אלקיך, שיש ה' אלקים בארץ, ולגלות מלכותו בעולם. את זאת היה עבודת אבותינו הק', לידע ולהאמין, שהבורא יתברך שמו, הוא בורא ומנהיג לכל הברואים, ואין העולם הפקר, אלא עתידין ליתן דין וחשבון, לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ב"ה, ובידיעת יסוד זה, מתרחקין יותר מעבירות, ומשתדלין יותר להתגבר על היצה"ר, וע"י שמשתדלין להתגבר על היצה"ר, אף שאינו מצליח אלא מעט הקב"ה עוזרו להתגבר עליו לגמרי, דע"י אתערותא דלתתא, מעוררין אתערותא דלעילא.

למלאות כל יום ויום בעבודת ה' יתברך

איתא בגמ' מס' ברכות, לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע וכו'. אם נצחו מוטב, ואם לאו יזכור לו יום המיתה. ולכאורה אינו מובן, דאמאי אמר שיזכור לו יום המיתה, הלא יום המיתה אינו כלום, הוה ליה למימר, שזכור לו המיתה, שיחזור נשמתו למעלה, ויעמוד לפני מלך מלכי המלכים, ליתן דין וחשבון. אלא מאי, פירשו הספרים הקדושים, שיזכור האדם, שאם הוא עובר עבירות, ואינו עובד את ה' יתברך כראוי, הרי יום זה נחשב כמת, והרי הוא מעוות לא יוכל לתקן, ולא יועיל לו שום תשלומין, וכן אומרים, ברוך ה' יום יום יעמס לנו ישע ופדיום, שהשי"ת משפיע לנו בכל יום השפעות טובות, ואין עלינו אלא לעשות כלים לקבלם, דהיינו להתפלל אל ה' כראוי וכנכון, ולעסוק בתורתו הקדושה, ואם לא יעשה כן, הרי יום זה עבר ובטל כבר, ואין לו שום תיקון. וזהו שאמר הכתוב, ואברהם זקן בא בימים וה' ברך את אברהם בכל, והקשה הזוהר הקדוש, דאמאי הוסיף הכתוב, בא בימים, אחר שכבר אמר, ואברהם זקן, ותירץ, שבא הכתוב לאמר, שאברהם אבינו היה ממלא כל יום ויום, בעבודת ה' יתברך, ולפרסם אלקותו לכל באי עולם, על כן כשנסתלק מן העולם, הביא עמו כל ימיו, ולא הפסיד אף אחד. וע"פ יסוד זה, יכולין להבין המנהג, שנוהגין לומר בכל ר"ח אחר הלל, לפני קדיש תתקבל, הפסוק ואברהם זקן בא בימים וה' ברך את אברהם בכל [כשהייתי ילד הייתי מתפלל בסידור שהיה כתוב כן, אבל בסידורים עבודת הלוי, נוסח טאהש, לא מצאתים]. דכידוע, יום ראש חודש הוא זמן תשובה, כמו שאומרים במוסף ר"ח, ראשי חדשים לעמך נתת זמן כפרה לכל תולדותם, דכמו ראש השנה הוא זמן כפרה לכל השנה, כן ר"ח נתן לנו השי"ת שיהיה זמן כפרה לכל החודש העבר, ע"כ אומרים הפסוק הזה, לעורר את עצמינו שכמו אברהם אבינו כשעלה למעלה, הביא עמו כל ימיו, כן אנחנו צריכין להשתדל, למלאות כל יום, בעבודת ה' יתברך כדי שיהיה לנו מה להביא אחרי המאה ועשרים. אבל כדי להתחזק ביסוד זה, צריכין קודם ליסוד הראשון, לידע ולהאמין, שהבורא יתברך שמו הוא הבורא, והוא המנהיג, ומבלעדו אין אלקים, ועתידין ליתן דין וחשבון לפניו, ובידיעה זאת, מתעוררין למלאות כל יום ויום, בעבודת ה', דיום שעבר

עבר, ואי אפשר לתקנו, כמו שאיתא בשם הרה"ק ר' משה מקאברין זי"ע, דבעולם הזה יש גיהנום וגן עדן כמו בעולם הבא, אלא דבעולם הזה עדיין בידינו לבחור היכן לילך, אבל בעולם הבא הבחירה כבר ניטל ממנו, והכל נידון לפי מעשינו בעולם הזה.

תירוץ על דיוק א'

איתא מהרה"ק מרוז'ין זי"ע, דלהכי פתח הכתוב, ויהי, לשון צער, דאיתא בזוהר הק', דאברהם מורה על הנשמה, ושרה מורה על הגוף, וכששולחין הנשמה למטה, לירד בתוך הגוף, אינה רוצית, שלמעלה היא יושבת, תחת כסא הכבוד, עם הפמליא של מעלה, בלא שום נסיונות, ובלא יצה"ר. וזהו שאמר הכתוב, 'ויהי', לשון צער, אמאי, משום 'חיי' ששולחין את חיות האדם, הנשמה, לתוך שרה דהיינו הגוף, ומכאן ואילך עליה מוטל לשמור עצמה מכל עבירות, ולעמוד בכל הנסיונות. והמשיך הכתוב, מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים, ופירש רש"י, דבת ק' כבת כ', ובת כ' כבת ז', שהיתה כל ימיה מרחיקה עצמה מעבירות, אבל לסתם בני אדם, קשה להיות נקי משום עבירה ונדנוד חטא, ע"כ חזר הכתוב, וכפל לשונו, שני חיי שרה, דע"י תשובה שלימה, יכול למחוק כל עוונותיו, ולעשות כל שניו, כולן שוין לטובה, את זאת בא התורה ללמדינו, דהתורה מורה לנו היאך לעבוד את ה' אלקינו, כראוי וכנכון.

תפילת אבות על בנים

עומדים אנו עכשיו, בעקבתא דמשיחא, בגלות אדום הארוכה, ואנו עוברין נסיונות קשים, היצה"ר מטריד אותנו מאוד מאוד, על דורות הקשים האלה, התפללו אבותינו הקדושים, כמו שאמרו הספרים הקדושים, על הפסוק, ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב, שדה מורה על גלות אדום, הבא מעשיו, כמו שכתוב, עשיו איש יודע ציד איש שדה, על גלות זה, התפלל יצחק אבינו, שיהא בכוחינו, לגבור על עשיו, שהוא היצה"ר, לפנות ערב, לפני שהגלות נעשה יותר קשה, והוא בעקבתא דמשיחא, וצריכין יותר לסייעתא מן שמיא. וזהו לשון מנחה, דשחרית הוא על שם שתיקן אברהם את התפילה, כשעלה השחר, וכן מעריב שתיקנו יעקב בעת ערב, אבל מנחה הוא לשון מנוחה, שהתפלל יצחק עלינו, שיהיה לנו מנוחה, מכל צרות הגלות, כמו שאומרים הושענא נפש מבהלה, עזרינו, שנפשינו נבהלים מכל טרדות הגלות הנורא הזה, והתפלל שיבא גואלינו בקרוב, ויהיה יום שכולו שבת, וכשבא שבת בא מנוחה, ע"כ אבותינו כבר עשו אתערותא דלעילא, ועלינו לעשות אתערותא מלתתא, לעשות רצון הבורא יתברך שמו כראוי וכנכון.

עוד יש לומר, על לפנות ערב, שערב הזה, היה באותו זמן, שהלך אליעזר לבקש זיווג ליצחק, שנאמר שם, שבא אליעזר לעת ערב, לעת צאת השואבות, דאליעזר ביום שיצא בו ביום בא, וכשבא נאמר, ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב, ע"כ רואין שהיה ערב אחד. ואיתא בזוהר הק', דאותו ערב היה ערב שבת, ובערב שבת ידוע המנהג שהנהיג הבעש"ט, לאמר לפני מנחה המזמור הודו לה' כי טוב וכו', שיש בו הד' שצריכין להודות, וטעם המנהג, שבכל ימי השבוע עוברין נסיונות קשין, ויכול להיות שח"ו נכשל בדבר עבירה, וכשבא יום השבת קודש, מטהרין את עצמן, מכל זוהמת ימי החול, ע"כ אנו מודים לה' אלוקינו שהחיינו והגיענו להשבת קודש, ונתן לנו הזכיה ליטהר, מכל זוהמות ימי החול, וזה היתה הערב הזה, לעת צאת השואבות, שביום השבת שואבים, השפעות טובות ממעייני הישועה, ומשם ישפע שפע, לכל ימות השבוע, וכן השואבות אותיות שבת, ועפי"ז היה הרה"ק האור מלא זי"ע נוהג שבכל ערב שבת לפני מנחה היה אומר הפסוק, לעת ערב לעת צאת השואבות, קודם שהתחיל הודו לה' כי טוב וכו'.

תירוץ על דיוק ב'

לפי זה מובן, אמאי הלך יצחק להחזיר את הגר, דיצחק היה בחינת גבורה דקדושה, והגר היתה את ההיפך, גבורה דקליפה, ויצחק היה רוצה להעלותה לקדושה, ע"כ עכשיו בזמן הנורא הזה, ערב שבת קודש, היה הזמן המסוגל לזה, שבו יכולין ליטהר, מכל זוהמא וקליפה, ע"כ רצה יצחק, להחזירה לאברהם, ולהעלותה, ע"כ אנו תלמידי רביה"ק יודעין מה שלימד אותנו רביה"ק שכדי לקבל את הארת יום השבת קודש, צריכין קודם להכין את עצמו בהכנה הראוי, לקראת יום קדוש כזה.

תירוץ על דיוק ג'

וכן מובן המסורה שמייחד הפסוק, ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב, עם הפסוק בפרשת כי תצא, והיה לפנות ערב ירחץ במים, דע"פ מה שאמרנו למעלה, דלעת ערב קאי על ערב שב"ק, מובן השייכות של שני הפסוקים, דבערב שבת הולכין למקוה, ומקדשין ומטהרין את עצמינו לקראת יום השב"ק, כמו שכתבו שם והיה לפנות ערב ירחץ במים, ע"כ עכשיו בזמן רעוא דרעוין, הזמן הגבוה מכל יום השבת קודש, שבו זכינו לקדש וליטהר, מכל זוהמת ימי החול, עלינו לחזק ביסודות האמונה, לידע ולהאמין דה' אלקינו ה' אחד, ואין מתפללין אלא לו, ולישועתו אנו מצפים, ואם בני ישראל עושין כן, השי"ת יעזור שימשיכו לעשות כן, ויום השבת קודש יושפע שפע רב לכל ימות השבוע.

איתא ברש"י, על הפסוק ואבא היום אל העין, שאמר אליעזר, היום יצאתי והיום באתי, מכאן שקפצה לו הארץ, אמר רבי אחא, יפה שיחתן של עבדי אבות, מתורתן של בנים. אומר עליו הרה"ק הדברי חיים זי"ע, אימתי יפה שיחתן, דהיינו התורה ותפילה של עבדי אבות, דהיינו אנו בני ישראל, מתורתן של בנים, כשהבנים לומדים מהם, לעבוד את ה' כראוי וכנכון. ע"כ אנחנו כולנו, באים מהורים חשובים, וכן למעלה בקדושה, יש לנו אבות קדושים וצדיקים, ובפרט רביה"ק זי"ע, ע"כ עלינו לעשות להם נחת רוח לאבות הק', שהם כבר למעלה, ולאבות שיש לנו עדיין מלמטה, וע"י אתערותא דלתתא, יהיה אתערותא דלעילא, עדי נזכה להיגאל מהגלות הקשה, גלות אדום, ויהיה לנו מנוחה שלימה, ובא לציון גואל במהרה בימינו אמן.

א וואָרט צום שבת טיש

געקליבענע תורות און מעשיות נאכצוהאנג ביים י"ט טיש

המדור נתנדב ע"י מוה"ר **שמעון סג"ל קרויס** הי"ו (קרית יואל)
לרגל שמחת **אירוסי בתו** למזל טוב
ובזכות זה יברכהו השי"ת שיזכה לרוות רב תענוג ונחת מכל יוצ"ח לאורך ימים ושנים טובים אמן

א תורה אויף די פרשה

גר ותושב אנכי עמכם, זאגט רש"י הק', אם תרצו הריני גר, ואם לאו אהיה תושב ואטלנה מן הדין.

עס איז באקאנט אז דער קריגערייַ צווישן די רועי לוט מיט די רועי אברהם איז געווען, אז די רועי לוט האבן געלאזט זייערע בהמות פאשענען אין פרעמדע פעלדער, און די רועי אברהם האבן געטענה'ט אז עס איז גזל, האבן די רועי לוט צוריק געגענטפערט, דער אייבישטער האט דאך געגעבן ארץ כנען פאר אברהם, און וויבאלד אברהם האט נישט קיין יורש, איז לוט זיין יורש דעריבער מעגן מיר לאזן אונזערע בהמות פאשען אין פרעמדע פעלדער, ווייל עס איז ממילא אונזער'ס. אויף דעם שרייבט די תורה "והכנעני והפרזי אז ישב בארץ" אז דער טענה פון די רועי לוט איז נישט אמת, ווייל אברהם האט נאך נישט זוכה געווען אין ארץ ישראל.

אויב אזוי איז לכאורא שוועך, וויאזוי קען אברהם זאגן אז אויב זיי וועלן אים עס נישט גיבן, וועט ער דאס נעמען על פי דין, ווייל השי"ת האט געזאגט "לזרעך אתן את הארץ", דער אייבישטער האט דאך אים נאך נישט געגעבן ארץ כנען?

נאר מען קען עס מסביר זיין, אז מיר ווייסן דאך אז דורך די זכות פון די צען נסיונות וואס אברהם אבינו איז בייַ-געשטאנען, האט ער זוכה געווען צו ירש'נען די לאנד פון צען פעלקער, איינע פון די נסיונות זענען געווען דאס וואס ער האט געדארפט קויפן א שטיקל ערד כדי צו באגראבן שרה, כאטש השי"ת האט איהם צוגעזאגט די אלע לענדער.

קומט אויס, אז אויב וואלטן די בני חת איהם גלייך אוועק געגעבן די שטיקל ערד בחנם, וואלט אברהם אבינו נאר געהאט ניין נסיונות, און אין די זכות פון די ניין נסיונות וואלט ער נאר באקומען די לאנד פון ניין פעלקער, אבער וויבאלד די בני חת האבן איהם דאס נישט געוואלט געבן, נאר ער האט דאס געמוזט קויפן מיט געלט, האט אברהם געהאט אלעס צוזאמען צען נסיונות, דעריבער האט אברהם זוכה געווען אין אלע צען פעלקער.

דאס קען אפשר זיין פשט אין רש"י, "אם תרצו" אויב איהר ווילט מיר געבען די שטיקל ערד, דעמאלס וועל איך נאר האבן ניין נסיונות, האב איך נאר די זכות צו באקומען די לאנד פון ניין פעלקער, וועט אויס קומען "הריני גר" בין איך א פרעמדער אין אייער לאנד ווייל איך האב נישט די זכות אויף צען פעלקער, "ואם לאו" אויב איהר ווילט מיר נישט געבן די שטיקעל ערד, וועל איך האבן צען נסיונות האב איך שוין די זכות צו באקומען די לאנד פון אלע צען פעלקער, אויב אזוי "אהיה תושב" בין איך א תושב ווייל עס קומט מיר, ואטלנו מן הדין. ודפח"ח.

אך אם אתה לו שמעני נתתי כסף השדה קח ממני.

דארף מען לכאורה פארשטיין, פארוואס האט אברהם זיך אנגעטראגן צו געבן געלט פאר עפרון, אין די צייט וואס עפרון האט עס געוואלט אוועק געבען פאר א מתנה.

נאר מען קען עס מסביר זיין, אז עס ווערט גע'פסק'נט אין שלחן ערוך (חו"מ סימן רכ"ו סעי' ו') אז דער וואס קויפט א פעלד איז נישט קונה די איבריגע זאכן וואס זענען אין די פעלד, נאר דאס עצם פעלד אליין, דער טעם דערפון איז, ווייל וועט איינער פארקויפט עפעס, פארקויפט ער דאס מיט א "עין רע", עכט וויל ער נישט אז יענער זאל האבן זאכן וואס געפינען זיך אין דעם פעלד. אבער דאס איז נאר, וועט יענער פארקויפט זיין פעלד, אבער וועט איינער געבט אוועק זיין פעלד פאר א מתנה, איז דער וואס באקומט דאס פעלד יא קונה אלע זאכן וואס געפינען זיך אין פעלד, ווייל דער וואס גיבט א מתנה קען יא באשטיין יענער זאל האבן אלעס וואס איז אין פעלד, וויבאלד ער גיבט עס בעין יפה.

דאס קען זיין דא פשט, אברהם האט מדייק געווען אין עפרון'ס ווערטער וואס עפרון האט געזאגט, "השדה וכל אשר בו לך נתתיה", וואס לכאורה אויב עס זאל זיין אמת אז עפרון וויל באמת אוועקגעבן זיין פעלד פאר א מתנה צו אברהם, פארוואס האט עפרון געדארפט זאגן "וכל אשר בו" מען פארשטייט אליין אז וועט מען געבט א פעלד פאר א מתנה, איז שוין אין דעם אריין געריכטענט אלעס וואס ליגט אין פעלד, אלא מאי מוז זיין אז עפרון האלט נישט ביים אוועק געבן זיין פעלד פאר א מתנה, נאר ער וויל עס פארקויפן, צוליב דעם האט עפרון געמוזט זאגן "וכל אשר בו".

מיט דעם פארשטייט מען שוין זייער גוט פארוואס אברהם האט פון זיך אליין'ס פארשטאנען אז עפרון וויל בכלל נישט געבן דאס פעלד פאר א מתנה, דעריבער האט אברהם געזאגט "כסף השדה קח ממנו".

(נודע ביהודה)

וירץ העבד לקראתה, זאגט רש"י הק', לפי שראה שעלו המים לקראתה.

דער רמב"ן זאגט די ראיה פון ווי מיר זעהן אין פסוק אז די וואסער איז ארויף געקומען קעגן איהר, ווייל שפעטער וועט רבקה האט געשעפט וואסער פאר די קעמלן שטייט "ותשאב", און דא וועט זי האט געגומען וואסער פאר אליעזר שטייט נישט דאס לשון

המשך בעמוד ט

הלכות יין נסך (ב)

ה.

שאלה: **וואס איז די הלכה וועו מען ווייסט זיכער אז די גוי'שע משרתת האט נישט אנגערירט די ווין, נאר בלויז געזען די וויין?**

תשובה: דער הייליגער של"ה שרייבט אז ערליכע מענטשן זענען מחמיר נישט צו טרינקען אזא ווין וואס א גוי האט געקוקט דערויף, אפילו דער גוי האט דאס בכלל נישט אנגערירט, וויבאלד וועו דער גוי האט געקוקט אויף די ווין האט ער אריינגעלייגט אין דעם א מחשבה פון עבודה זרה, און אזא ווין זאל מען נישט טרינקען, און ער פירט אויס אז וועו עס איז נזהר אין דעם, וועט זוכה זיין צו טרינקען פון יין המשומר.

די הלכה איז זייער אקטועל וועו מען מאכט שבת א שמחה, ווי למשל א באווארפן, שבע ברכות, בר מצוה, אד"ג, און עס זענען דא פארשידענע ווייענן אויפן טיש, אז אויב זענען דא גוי'שע וועטערערס זאלן זיי נישט זען די ווין, און אודאי נישט אנרירן, אויסער אויב די ווין איז מבושל.

באמערקונג: כדי נישט נכשל צו וועו אין די הלכה, זענען דא וואס זענען מקפיד, אז די וועטערערס זאלן נישט אריינקומען אין די זאל וי מען עסט, ביז נאכדעם וואס יעדער האט שוין געמאכט קידוש, ווייל בשעת מען מאכט קידוש קען דער גוי זען די ווין וואס איז אין בעכער, און נאך קידוש באהאלט מען אלע ווייענן וואס זענען נישט מבושל, אדער לייגט מען זיי אין א זעקל וואס איז נישט דורכזיכטיג.

אזוי אויך דארף מען שטארק נזהר זיין אז נאך די סעודה זאל מען אוועקלייגן אלע אפענע פלעשער ווייענן וואס זענען נישט מבושל אויף א אפגעהיטענע פלאץ, און עס נישט לאזן אין די זאל, אפילו וועו עס ליגט אין א זעקל, ווייל די וועטערערס בלייבן דארט אליין, און זיי אסר'ן צו טרינקען אלע ווייענן.

ה.

שאלה: **איז דא א חילוק צי דער גוי זעט א פארמאכטע פלאש ווין, אדער א אפענע פלאש ווין?**

תשובה: עס זענען דא צוויי נוסחאות וואס דער הייליגער שינאווער רב זי"ע האט געזאגט אויף די קפידא פון של"ה הקדוש, ווי פאלגענדע:

נוסח א'

הגה"צ רבי משה ארי' פריינד זצ"ל גאב"ד ירושלים עיה"ק, האט נאכגעזאגט פון זיין זיידע הגה"ק מנאסאד זצ"ל, אז דער שינאווער רב האט געזאגט אז נאר וועו די פלאש איז אפן איז שייך די קפידא, אבער אויב איז עס צוגעדעקט מיט א דעקל, אפילו עס איז נישט געסילט, מעג מען אפילו קידוש מאכן אויף די ווין.

נוסח ב'

אין ספר דברי יחזקאל החדש שטייט אז **הרה"צ רבי איציקל מפשעווארסק זצ"ל** האט געזאגט אין נאמען פון שינאווער רב זי"ע, אז די קפידא פונעם של"ה איז נאר וועו דער גוי זעט די ווין זעלבסט אן קיין שום הפסק, אבער אויב ער זעט די ווין דורך די גלאזענע פלאש, אפילו עס איז בכלל נישט צוגעמאכט מיט א דעקל, איז נישט שייך די קפידא.

אבער דער טשעבינער רב זצ"ל, שרייבט אז למעשה זענען חסידים ואנשי מעשה מחמיר נישט קידוש צו מאכן אויף אזא ווין וואס א גוי האט געזען אפילו דורך די פלאש (שו"ת דובב מישרים ח"א סימן קכ"ד ד"ה ואם).

ו.

שאלה: **די משרתת האט ארויסגענומען פארפרוירענע מאסט פון פריזער, מעג מען דאס טרינקען?**

תשובה: ביי פארפרוירענע מאסט איז נישט שייך דער איסור פון יין נסך, און מען מעג דאס טרינקען, אויך מעג מען קידוש מאכן אויף דעם (רמ"א סי' קכ"ג ס"ה).

אבער לכתחילה זאל מען נישט לאזן אז א גוי זאל אנרירן פארפרוירענע מאסט, ווייל עס קען זיך מאכן שאלות, למשל, עס קען זיך מאכן אז א טייל פון די פארפרוירענע איז שוין אויפגעלאזט, און טייל איז נאך פארפרוירן אד"ג.

באמערקונג: כאטש עס איז נישט שייך יין נסך ביי פארפרוירענע מאסט, פונדעסטוועגן וועו מען לאזט אויף פארפרוירענע מאסט, דארף מען אכטונג געבן אז די גוי'שע משרתת זאל זיך נישט ארומדרייען דארט וי מען לאזט אויף די מאסט, ווייל די אויפגעלאזטע מאסט קען וועו אסור דורכן זען.

ז.

שאלה: **אויב די**

גו׳שע משרתת האט אראפגענומען די בעכערס וואס עס איז געבליבן אין זיי אביסל וויין, און עס אויסגעוואשען מיט הייסע וואסער, זענען די בעכערס אסור געווארן? און וואס וועט זיין די הלכה מיט אלע כלים וואס זענען געווארן צוזאמען מיט די בעכערס?

תשובה: עס ווערט גע׳פסק׳נט אין שלחן ערוך אז אויב א גוי האט אנגערירט וויין וואס געפינט זיך אין א כלי, אפילו עס איז נאר אביסל וויין, אויב די גלעזל איז נאך פייכט פון די וויין, ווערט די וויין אסור (יו״ד סימן קל״ה ס״א).

קומט אויס אז אויב א גוי נעמט אראפ די בעכערס אדער גלעזלעך וואס געפינט זיך דערין וויין, און וואשט דאס אויס מיט הייס וואסער, און אוודאי אויב זיי לייגן דאס אריין אין א דיש וואשער צוזאמען מיט נאך כלים, קען ווערן א שאלה אויף אלע כלים, וויבאלד די וויין וואס איז אין גלעזל איז אסור געווארן, און וועט מען וואשט עס מיט הייס וואסער וואס איז יד סולדת בו, קען דאס אסר׳ן אלע אנדערע כלים. דעריבער וועט עס מאכט זיך אזא פאל זאל מען פרעגן א שאלה.

כדי איינצושפארן שאלות, איז ראטזאם אז פאר מען גיבט פאר א גו׳שע משרת בעכערס אדער גלעזלעך וואס מען האט געטרינקען אין דעם וויין עס אויסצואוואשן מיט הייס וואסער, אדער אריינלייגן אין א דיש וואשער, זאל מען דאס קודם אפשוועגקען מיט קילע וואסער.

המשך מעמוד ז

״שאיבה״, מוז זיין ווייל דאס וואסער איז איהר אנטקעגען געקומען און רבקה האט נישט געדארפט אנשעפען.

דארף מען אבער פארשטיין, פארוואס וועלן זי איז געגאנגען געבן טרינקען פאר די גמלים, איז נישט געווען ״עלו המים לקראתה״, נאר זי האט געדארפט ארויסשעפען די וואסער.

מען קען דאס מסביר זיין, ווייל דער עיקר פון א מצוה איז די מחשבה און די כוונה וואס מען האט אינזינען בשעת מען טוהט די מצוה, דעריבער דאס ערשטע מאל, וואס רבקה האט געגומען וואסער האט זי עס געוואלט נעמען פאר זיך, איז איהר די וואסער אנטקעגען געקומען כדי זי זאל זיך נישט דארפען אנשטרענגען, אבער שפעטער איז זי דאך געגאנגען נעמען דאס וואסער מיט די כוונה צו טוהן א מצוה, א גמילות חסד, האט מען פון הימל געוואלט אז זי זאל דוקא אליין טוהן די גאנצע פעולה פון דער מצוה, דעריבער איז דאס וואסער שוין נישט אנטקעגען געקומען, ווייל לפום צערא אגרא.

(קדושת לוי)

וה׳ ברך את אברהם בכל.

דער הייליגער ווילנער גאון ז״ע האט איינמאל סוכות געפרעגט זיינע תלמידים, וואו איז מרומז אז אברהם אבינו האט מקיים געווען די מצוה פון זיצן אין סוכה?

וועלן קיינער האט נישט געווואוסט צו ענטפערן, האט ער עס מסביר געווען, אז אין די פסוקים וה׳ ברך את אברהם בכל, בכ״ל איז ר״ת ב׳סוכות תשבו שבעת ימים, כ׳ל האזרח בישראל ישבו בסוכות, ל׳מען ידעו דורותיכם.

עבד אברהם אנכי.

דער הייליגער חפץ חיים ז״ע האט זיך אמאל געפינען אין א קליינעם דערפעל, וואו מ׳האט אים נישט געקענט, און קיינער האט זיך נישט אומגעקוקט אויף אים, וועלן ס׳איז געקומען די צייט צו עסן, האט אים איינער פון די שטאטישע מענטשן איינגעלאדענט צו זיך אהיים.

אויפ׳ן וועג האט אים דער חפץ חיים אריינגעמורמעלט אין אויער, אז ער איז דער ״חפץ חיים״, ווי נאר דער איד האט דאס געהערט האט ער זיך דערשראקן, און באלד געפרעגט, פארוואס האט איר דאס נישט געזאגט פאראויס, מיר וואלטן אייך מכבד געווען.

דער חפץ חיים האט אים געענטפערט, מיר געפינען אין פסוק, אז בעפאר אליעזר האט אנגעפאנגען צו עסן ביי בתואל, האט ער אים געזאגט ״עבד אברהם אנכי״, מיט דעם האט ער זיי געמיינט צו זאגן, אז ער קומט פון אן אפגעהיטענע הויז, וואו מ׳עסט נאר כשר׳ס, דעריבער זאלט איר אכטונג געבן וואס איר גיבט מיר צו עסן, דאס זעלבע זאגט דער חפץ חיים, צום ערשט האב איך נישט געוואלט זאגן וועל איך בין, אבער אצינד וועלן ס׳קומט צום עסן, קען איך שוין דאס נישט באהאלטן, ווייל כ׳האב געוואלט מ׳זאל מיר נאר געבן צו עסן אפגעהיטענע מאכלים.

ויוצא העבד כלי כסף וכלי זהב ובגדים ויתן לרבקה.

דער הייליגער שר שלום פון בעלזא ז״ע פלעגט שטארק אנזאגן פאר זיינע חסידים וועלכע זענען געקומען זיך מזכיר זיין בעפארן טון א שידוך, אז זיי זאלן אריינשרייבן אין די תנאים אז די כלה וועט גיין אנגעטון אזוי וי א אידישע פרוי דארף צו גיין, און ער פלעגט זאגן אז צוליב דעם האט אליעזר מיטגענומען מיט זיך קליידער פאר רבקה, וייל וויסענדיג וועלכע קליידער מ׳גייט אנגעטון ביי לבן אינדערהיים, און דאס קען מען נישט אנגעטון ביי אברהם אבינו, האט ער מיטגענומען קליידער כדי גלייך וועלן זי וועט אריינקומען צו יצחק אבינו, זאל זי גיין אנגעטון בצניעות ווי עס פאסט.

נועם העבודה

אריינברענגען די קדושה פון שבת אין די גאנצע וואך

אותיות מחכימות:

ולית בדברי המ"י ז"ל (פרע"ח שר"ח פ"ט) כי בכל ימות השבוע, מחיר רשימו דקדושה, על הנפש רוח נשמה יתירה על שבת. ועניין הרשימו הזה ליט כמו שאט קורין בלשונו רושם על דבר, כגון כאשר החלם מוחק מה שכתב, ונשאר רק רושם בעלמא, שהוא דבר מועט, אלא עניין רשימו דקדושה, הוא אור גדול ונפלא, כח החם על שבת, המלווה את האדם בכל מעשיו שבכל ימות השבוע, בעת לימודו בתורה, ובעת עמדו בתפלה, בשכבו ובקומו, בתכילתו ושימתו, ובכח רשימו הזה, יפשר לו להתנהג בכל ימות השבוע בקדושה וטהרה, כי אור קדושת השבת מלווה את האדם תמיד, כי היא דבר נצחי.

(עבודת עבודה פתב"ק ת"ב קס"ז)

מיר האבן גערעדט די מעלה פונעם שבת, אז דער אייבערשטער האט געגעבן די מצוה פון שבת עס זאל אויפהייבן דעם מענטש, די גאנצע עבודה איז אז ס'זאל מקרב זיין צום אייבערשטן, און ס'זאל אים ברענגען צו מקיים זיין אלע תרי"ג מצוות, ספעציעל מיט די מצוה פון שבת וואס האט א כח פאר"ן מענטש'נס התנהגות א גאנצע וואך.

דער רמב"ן זאגט אז די מצוה פון זכור את יום השבת לקדשו איז אז ס'איז א מצוה צו געדענקן א גאנצע וואך דעם שבת, מען זאל זאגן היום יום ראשון בשבת, היום יום שני בשבת. און די גמרא פארציילט אז שמאי הזקן האט געגעסן א גאנצע וואך לכבוד שבת, זונטאג האט ער זיך שוין צוגעגרייט, ער האט געקויפט עפעס פאר שבת, און מאנטאג האט ער געטראפן א בעסערע, האט ער געגעסן די פריערדיגע, אזוי האט ער א גאנצע וואך געגעסן לכבוד שבת. מיט דעם האט ער מקדש געווען די גאנצע וואך מיט די קדושה פון שבת.

באמת ווערט עס אראפגעברענגט אין שולחן ערוך, כאטשיג בפשטות איז הלל מחולק מיט דעם, די גמרא זאגט הלל מדה אחרת היתה לו, ברוך ה' יום יום, די בית הלל האט שטארק געארבעט אויף די מדה פון בטחון, זיך נישט אוועקצולייגן פאר מארגן, ממילא האט ער עוסק געווען אין די מדה און זיך נישט אוועקגעלייגט. אבער באמת איז אוודאי די אנדערע מדה אויך ריכטיג און אויך וויכטיג, און אין שולחן ערוך ווערט עס אראפגעברענגט. וויבאלד ס'איז נישט קיין הלכה נאר א מידת חסידות, קען מען מיט די זאך טון ווי די בית שמאי. און אוודאי די עיקר נקודה אז מען זאל זיך צוגרייטן א גאנצע וואך פאר שבת, איז זיכער אמת לויט יעדן איינעם.

איז אוודאי דארף מען וויסן וויאזוי מען טוט עס, וויאזוי ברענגט מען אראפ די השפעה פון שבת? אזוי ווי עס שטייט אין ספרים, די גמרא זאגט דאך אין מסכת גיטין אז דריי טעג נאך שבת ווערט אנגערופן די טעג נאך שבת, דהיינו זונטאג מאנטאג דינסטאג ווערט אנגערופן די טעג נאך שבת, און מיטוואך דאנערשטאג פרייטאג ווערט אנגערופן די טעג פאר שבת, ווייל די השפעה פונעם פאריגן שבת גייט ביז דינסטאג נאכט, צוליב דעם קען מען מאכן הבדלה ביז דינסטאג נאכט, און מיטוואך דאנערשטאג פרייטאג קומט שוין די שפע פונעם קומענדיגן שבת.

אוודאי א גאנצע וואך איז משפיע פאר שבת, מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת, א גאנצע וואך קען מען זיך צוגרייטן צום קומענדיגן שבת. און די גאנצע וואך איז כל ברכאן דלעילא ותתא ביומא שביעאה תליין. אבער די יסוד הנקודה איז אז ס'איז צוטיילט, אזוי ווי מען זאגט טאקע דארט ביי די זמירות ימינא ושמאלא וביניהו כלה, כאילו דער שבת איז אינדערמיט, דריי טעג פאר דעם, און דריי טעג נאכדעם.

ס'שטייט אין אר"י הקדוש אז די נשמה יתירה וואס א מענטש האט איז צוטיילט, נפש, רוח, און נשמה. שבת אליינס איז די יומא דנשמתא, א טאג פון נשמה, און די גאנצע וואך איז אזוי ווי די גוף פאר'ן שבת, אז ס'וועט אריינברענגען די נשמה אינעם גוף אריין. איז זונטאג איז נאך דא די כח הנשמה פונעם שבת, מאנטאג איז נאך דא די כח הרוח פונעם שבת, און דינסטאג איז נאך דא די כח הנפש פונעם שבת. און די זעלבע זאך מיטוואך הייבט זיך שוין אן די כח הנפש פון די קומענדיגע וואך שבת, און דאנערשטאג איז די כח הרוח פונעם קומענדיגע וואך שבת, און פרייטאג איז די כח הנשמה.

נפש רוח נשמה ווערט אנגערופן אין די ספרים אויף איינע פון די מהלכים; מחשבה דיבור מעשה. וועגן דעם שטייט אז זונטאג און פרייטאג זאל מען מער עוסק זיין אין מחשבות קדושות, ווייל ס'איז

נאך דא די כח המחשבה פונעם שבת. מאנטאג און דאנערשטאג איז די כח הדיבור, די כח פון לימוד התורה, דעמאלטס לייגט מען אין די תורה. און דינסטאג מיטוואך שטייט אז אויב איינער דארף נישט צופיל עוסק זיין אין פרנסה, זאל ער נאר ארבעטן דינסטאג און מיטוואך. אז א מענטש ארבעט א גאנצע וואך, אבער ער דארף אמאל ארבעטן אויוועךטיי"ם (בלע"ז), עפעס עקסטערע צייט, זאל ער עס מאכן דינסטאג און מיטוואך, ווייל דעמאלטס איז מער די כח המעשה.

אבער די עיקר נקודה איז אריינצוברענגען פונעם שבת אין די גאנצע וואך, דאס טייטש, פארשטיין אז די קדושה פון שבת דארף מען דאך אויפהייבן א גאנצע וואך, און א גאנצע וואך זיך בענקן צום שבת, און זיך מקשר זיין מיט'ן שבת, גדעדענקן וואס מען האט קונה געווען אינעם שבת, און גלוסטן צום שבת, און זיך פירן בקדושה ובטהרה א גאנצע וואך לויט ווי דער שבת האט אים געלערנט.

די מצוה פון זכור את יום השבת, דאס איז מען דאך מקיים ביים שיר של יום, דעמאלטס זאגט מען דאך היום יום ראשון בשבת, היום יום שני בשבת, און די גמרא זאגט טאקע אין מסכת ראש השנה (דף ל"א) אז די שיר פון די לוים איז געווען געבויעט לויט די מעשה בראשית פון יעדן טאג, זונטאג איז לה' הארץ ומלואה ווייל דעמאלטס האט דער אייבערשטער באשאפן די וועלט, און אזוי רעכנט דארט די גמרא אויס יעדן טאג וואסערע שייכות ס'האט מיט די מעשה בראשית פון יענעם טאג.

איז וואס עפעס דוקא ביים שיר של יום? בפשטות טאקע די עבודה אין בית המקדש איז געווען יעדן טאג די זעלבע, די חילוק פון זונטאג, מאנטאג, דינסטאג אא"וו, איז נאר געווען מצד די שיר של יום וואס איז געווען יעדן טאג אנדערש, די שיר פון די לוים דאס איז געווען אנדערש יעדן טאג, ממילא איז דעמאלטס די זמן זיך מקשר צו זיין מיט'ן שבת.

אבער בעומק הדברים זאגן די ספרים טאקע, ווייל די כח פון שירה, דאס איז דאך וואס א איד איז זיך מקשר צום אייבערשטן, דורך די כח וואס מען זאגט שירה צום אייבערשטן. די גאנצע בריאה וואס דער אייבערשטער האט באשאפן איז עם זו יצרתי לי תהלתי יספרו, דער אייבערשטער האט באשאפן די וועלט כדי מען זאל זינגען צום אייבערשטן, מען זאל לויבן דעם אייבערשטן. אין פסוק אין תהילים שטייט נאר אויף איין טאג אז ס'האט א שיר, מזמור שיר ליום השבת, דער שבת האט א שיר, וויאזוי קען מען זינגען שירה אין די אנדערע טעג? נאר דורכדעם וואס מען איז זיך מקשר מיט'ן שבת, מען ברענגט די השפעה פונעם שבת, דעמאלטס קען מען זינגען שירה א גאנצע וואך.

שבת איז מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה', דאס איז די שבת, ס'איז גוט צו דאנקן דעם אייבערשטן, אז מען גדעדענקט פון דעם, מען גדעדענקט דעם שבת א גאנצע וואך, קען מען א גאנצע וואך לויבן דעם אייבערשטן דורך די השפעה פונעם שבת.

ס'איז באקאנט דאס וואס דער הייליגער אפטער רב האט געטייטשט וואס מען זאגט ביים דאוונענען, אז בשעת דער באשעפער האט באשאפן די וועלט האט קיינער נאכנישט געזינגען קיין שירה, אלע נבראים האבן געוואלט זינגען, קיינער האט נאכנישט געוואוסט וויאזוי צו זינגען שירה, ס'איז געווארן שבת, האט שבת אנגעהויבן זאגן שירה, האט זיך יעדער איינער אויסגעלערנט צו זאגן שירה. פארדעם זאגט מען דארט, ויום השביעי משבח ואומר מזמור שיר ליום השבת. שביעי, דער יום השבת האט געזאגט מזמור שיר ליום השבת, לפיכך יפארו ויברכו לקל כל יצוריו, דעמאלטס דורכ'ן שבת האבן אלע באשעפענישן געקענט אנהייבן זאגן שירה פאר'ן אייבערשטן.

ממילא טאקע דער כח פון שירה פון זינגען צום אייבערשטן, בשעת א מענטש קומט אריין אין שבת און ער איז זיך מתבונן אינעם טוב ה', און אינעם טוב להודות לה', וירא אלקים את כל אשר עשה והנה טוב מאוד, די בריאה איז בשלימות, נאכדעם זעט מען די גוטסקייט. איז טאקע די גאנצע מזמור שיר ליום השבת רעדט זיך פון דעם, ווי די גמרא דרש'נט ס'גייט ארויף לעתיד לבוא, ווייל לעת עתה איז דא קשיות פון צדיק ורע לו און רשע וטוב לו, בפרוח רשעים כמו עשב ויציצו כל פועלי און, אבער צום סוף וועט דאך יעדער זען להגיד כי ישר ה' צורי ולא עולתה בו, מען וועט זען ווי אלעס האט זיך געפירט ריכטיג; אינמיטן די מעשה זעט מען נישט קלאה, יעדע שבת קומט אן השפעה פון דעם וואס א מענטש קען זען ווי אזוי דער רבוש"ע פירט די וועלט אויפ'ן בעסטן אופן, און ממילא זינגט ער צום אייבערשטן און ער לויבט דעם אייבערשטן יעדן שבת.

און דאס נעמט ער מיט אויף א גאנצע וואך, צו גדעדענקן אויף א גאנצע וואך, אז אפילו ווען ס'איז דא א הסתרה, אפילו מען זעט נישט, זאל מען וויסן אז מ'האט איבערגעלאזט דעם כח פון שבת און זיך אנכאפן מיט דעם, און דאנקן און לויבן דעם אייבערשטן, און דינען דעם אייבערשטן בקדושה ובטהרה.

וועגן דעם ווען ס'גייט ארויס די שבת, מאכט מען א מלוה מלכה, ווייל מען וויל ממשיך זיין דעם שבת וואס לענגער, מען וויל נאך האבן פון די קדושה פון שבת. און די זעלבע זאך פון מיטוואך, מען הייבט שוין אן בענקן ווען קומט שוין דער שבת, דאס גיבט אריין אין אונז דער כח מען זאל טאקע זיין מקושר מיט'ן שבת, מען זאל זיך אויפפירן ווי עס דארף צו זיין די גאנצע וואך.

ממילא דאס איז דער כח וואס דער אייבערשטער האט אונז געגעבן די מצוה פון שבת, וואס דורכדעם הייבט עס אויף די עבודת ה' פונעם מענטש אז די גאנצע עבודה זאל ווערן אנדערש, זיין גאנצע וואך זאל ווערן אנדערש, און ס'איז מקרב צום אייבערשטן, דאס איז דער תכלית און די ספעציעלקייט פון די מצוה פון שבת.

באור הילולא

תולדות וסיפורים מצדיקים שיודה"ל
חל בשבוע הבעל"ט

הרה"ק רבי צבי הירש הכהן מרימנוב זי"ע

דעם קומענדיגן דינסטאג - ל' מרחשון געפאלט אויס די יומא דהילולא
קדישא פונעם הייליגן רבי ר' הערש'עלע מ'רימנוב, רבי צבי הירש בן
רבי יהודה לייב זי"ע, וועלכער מ'פלעגט רופן "רבי הערש משרת".

ואלה מתולדותיו:

דער הייליגער ר"ר הערש'עלע איז געבוירן אין יאר תקל"ח אין שטאט דאמבראווא, ער איז ליידער פאר'יתומ'ט געווארן אין א יונגע עלטער, און שפעטער איז ער צוגעצויגן געווארן צום דרך החסידות דורך הרה"ק רבי משה מ'פשעווארסק זי"ע, צום ערשט איז ער געווארן דער משמש ביים הייליגן רבי ר' מענדעלע מ'רימנוב זי"ע, און ער האט אים געטריי באדינט, און צוביסלעך האט ער זיך אנגעקניפט מיט א רוחניות'דיגער קשר צום רבי'ן ר' מענדעלע, און האט פון אים גלעלערנט און מקבל געווען זיין עבודה און קדושה, און ער איז געווען פון זיינע גרעסטע תלמידים.

נאכ'ן פטירה פון רבי מענדעלע, איז רבי הערש'עלע געפארן קיין ראפשיץ צום הייליגן זרע קודש, ביז מען האט אים געקרוינט אלס ממלא מקום אין רימנוב.

העכער דרייסיג יאר האט רבי הערש'עלע געפירט די עדה הקדושה אין שטאט רימנוב ביד רמה, פילע אידן פלעגן זיך כסדר מזכיר זיין ביי אים וויסנדיג אז "כל היוצא מפיו מתקיים", אבער דאס איז געקומען מיט א פרייז, וועז יעדע ישועה וואס רבי הערש'עלע האט צוגעזאגט האט ער געבעטן דערויף אסטראנאמישע סכומים, וואס דאס דערמאנט אונז אט דעם דרך אין צדקה וואס מיר האבן געזעהן ביי רביה"ק זי"ע, וואס פלעגט אויך כסדר בעטן ריזיגע סכומים, און אויף דעם ארויף צוגעזאגט ישועות למעלה מדרך הטבע, ומי יעמוד בסוד קדושים וטהורים.

חוץ פון אלע זעלטענע גרויסע מדריגות וואס רבי הערש'עלע האט פארמאגט, איז איינע פון זיי געווען גאר ספעציעל, דאס איז דער מידת השמחה, דער בחינה פון 'עבדו את ה' בשמחה', טראץ אלע זיינע צרות און מיטמאכענישן - אנגעהויבן אין די ערשטע יארן פראווענדיג רבי'סטעווע, פלעגן אים מענטשן רודפ'ן, און דאן מיט זיינע אנדערע צרות, וועז זיינע קינדער האבן זיך ל"ע ביי אים נישט געהאלטן, און אכצן קינדער זענען אוועק בחייו ר"ל, - איז רבי הערש'עלע אלעמאל געווען אויף א העכערע בחינה, און האט אלעס פארנומען און אנגענומען מיט א שמחה.

רבי הערש'עלע האט אויפגעשטעלט און איבערגעלאזט נאך זיך א מיליטער פון תלמידים, ריזן אין תורה וקדושה און חסידות, צווישן זיי, הרה"ק רבי אשר ישעיה פון ראפשיץ, דער הייליגער דברי חיים, זיין זון דער הייליגער דברי יחזקאל, רבי יהודה צבי פון ראזלא, רבי אליעזר'ל דזיקוב'ער, הרה"ק רבי חיים מאיר יחיאל דער שרף ממאגלניצא, און נאך זכותם יגן עלינו.

זיינע דברי תורה זענען געדרוקט אין די הייליגע ספרים "בארת המים", און "מבשר טוב".

בעצם דאס תורה זאגן פון רבי הערש'עלע איז געווען א אש קודש, ער פלעגט דערציילן די וואכעדיגע סדרה אויפ'ן פשוט'ן הסבר, ממש איבערטייטשן פסוקים, אויך פלעגט ער אלץ אנהייבן פון בראשית די גאנצע סדר ביז די וואכעדיגע סדרה, און דאס איז געווען איינע פון די וועגן וויאזוי רבי הערשעלע פלעגט מגלה זיין סודות התורה. צדיקים פלעגן זאגן אז זיי האבן אין דעם סיפור פון בריאת העולם און א.א.ו.ו. דערהערט און פארשטאנען גאר הייליגע רייד, אוצרות פון סודות התורה...

רבי הערש'עלע האט פאר זיין פטירה זיך געזעגענט מיט זיין משפחה און מקורבים, און דאן געשטעלט זיין זון הרה"ק רבי יוסף זי"ע אלס ממשיך דרכו בקודש בהנהגת העדה הקדושה.

אום ל' חשון אין יאר תר"ז איז רבי הערש'עלע נסתלק געווארן, און איז געקומען למנוחת עולמים אין שטאט רימנוב.

בשפתי צדיקים תתהלל

ווי ערוועגט איז רבי הערש'עלע געווען א משרת ביים הייליגן רבי מענדעלע מ'רימנוב, און פלעגט טון די געווענליכע שטוב ארבעט וואס האט אויסגעפעלט.

ווי פארשטענדליך האבן די ארומיגע נישט געווואוסט וועד עס דרייט זיך אונטער זייערע פיס, אבער רבי מענדעלע האט גאר גוט געווואוסט וואספארא נשמה רבי הערש משרת איז, און האט זיך אמאל אויסגעדרוקט פאר זיין זון רבי נתן לייב: "רבי הערש משרת, וועז ער קערט אויס דאס בית המדרש מיט'ן בעזעם טוט ער מיר אויסרייניגן דאס בית המדרש פון אלע ערליי חיצונים און קליפות, ער מאכט א ריינע לופט"...

דער הייליגער ריזשינער האט אמאל געזאגט פאר'ן שרף פון מאגילניצא: "ווילט איר זעהן אפי שכינתא?! דאן זאלט איר פארן צום הייליגן רבי הערש'עלע מ'רימנוב, און איר זאלט זיך גוט איינקוקן אין זיין הייליגע צורה, וועט איר זוכה זיין צו מקבל זיין פני השכינה"!!

דער הייליגער רבי אליעזר'ל דזיקובער האט געזאגט, "עס איז כדאי צו פארן קיין רימנוב צו רבי הערש'עלע, בלויז צו זעהן ווי ער טרעט אויס די טריט פון שמונה עשרה..., עס איז כדאי צו קוקן ווי אזוי א איד שעמט זיך פאר'ן אייבערשטן".

מתפלל געווען צום באשעפער אז רבי הערש'עלע זאל ענדיגן זאגן תורה

דער הייליגער ארי' דבי עילאי איז אמאל געווען צוגאסט אין רימנוב אויף שבת, שבת בייטאג פארן בענטשן האט דער ארי' דבי עילאי דערציילט פאר זיינע נאנטע, אז ער האט מתפלל געווען צום באשעפער, אז רבי הערש'עלע זאל נישט מאריך זיין מיט'ן זאגן תורה, נאר מען זאל שנעל בענטשן, "ווייל ווען נישט וואלט איך כמעט פארברענט געווארן בהבל פיו"...

דעם צאנזער רב'ס חרטה

ווי פריער ערוועענט פלעגט רבי הערש'עלע פארלאנגען ריזיגע סכומים פון די אלע וועלכע האבן געוואלט באקומען א ברכה אדער הבטחה, עס איז געווען אין געוויסע פעלער וואס מענטשן האבן געמוזט פארקויפן זייער גאנצע האב-און-גוטס, כדי צו קענען געניסן א ברכה פונעם צדיק רבי הערשעלע.

אמאל איז א קינדערלאזער איד ל"ע געקומען צום הייליגן רבי הערש'עלע בעטנדיג אז דער צדיק זאל אים אנווענטשן צו געהאלפן ווערן מיט קינדער, רבי הערש'עלע האט פארלאנגט פונעם איד אכצן רובל וואס איז יענע צייטן געווען אן אסטראנאמישע סכום, דער איד איז געווען א ביטערער ארימאן און זיין גאנץ פארמעגן האט נישט באטראפן קיין אכצן רובל.

דערבייַ איז אויך געווען אנווענדט דער הייליגער צאנזער רב, און ער האט צוגעזעהן די פאסירונג, און האט רחמנות געהאט אויפ'ן קינדערלאזער איד, און האט אים געזאגט: קומט צו מיר, און איך וועל אייך וואונטשן זרע של קיימא, אן דארפן צאלן א פדיון, וכך הוה, צום קינדערלאזער איד איז געבוירן געווארן א בן זכר. נאך עטליכע וואכן זענען ליידער נפטר געווארן די מאמע מיט'ן קינד אינאיינעם, רח"ל.

דער צאנזער רב האט שפעטער געזאגט: כל ימיו האב איך חרטה געהאט, אויף דעם פארוואס איך האב זיך ארויינגעמישט אין רבי הערשעלע'ס געשעפטן...

די ווערטער פונעם תוספות ווערט קלאר

רביה"ק זי"ע (עבו"ע שיח"ק ח"ג-מ"ה) דערציילט די גרויסקייט פון רבי הערש'עלע:

דער הייליגער צאנזער רב האט אמאל נישט פארשטאנען א תוספות, ער האט זיך נישט געפוילט און געפארן צו רבי הערש'עלע כדי אים צו פרעגן פשט אינעם תוספות וואס ער פארשטייט נישט, וועל דער דברי חיים האט געפרעגט פון רבי הערש'עלע פשט, האט ער אים נישט געענטפערט, נאר אנשטאט דעם האט רבי הערשעלע אנגעהויבן נאכאמאל איבערצוזאגן די לשון פון תוספות, און תיכף האט דער צאנזער רב פארשטאנען דעם תוספות...

רבי הערשעלע פאררעכט א פסק פון דין תורה

איינמאל איז אנגעקומען צום הייליגן רבי הערש'עלע א פארווייטאגטע אלמנה, וואס האט אויסגעגאסן איר ביטערע הארץ אז איר מאן וועלכער איז געווען א גרויסער עושר איז נפטר געווארן, און נאך זיין פטירה איז פארגעקומען א גרויסע דין תורה מיט די יתומים אין שטאט לעמבערג ביים הייליגן בעל שואל ומשיב זי"ע, און דער פסק איז ארויסגעקומען אז זי האט נישט קיין חלק אין די פארמעגן פון איר מאן, און אצינד איז זי עלנד אליין, און זייער פאר'ארעמ'ט, אנדעם וואס איינער זאל זיך זארגן פאר איר.

רבי הערשעלע האט געבעטן פונעם אלמנה דער פסק, און עס איבערגעלייגט עטליכע מאל, און דאן געזאגט צום אלמנה: "פאר צוריק קיין לעמבערג, און זאג פאר די דיינים וואס האבן ארויסגעגעבן דער פסק אין מיין נאמען, אז זיי האבן זיך טועה געווען, און זיי זאלן איבערקלערן די הלכה און ארויסגעבן א ריכטיגער פסק".

אזוי האט טאקע די אלמנה געטון, און זי איז צוריק געפארן קיין לעמבערג אזוי ווי רבי הערש'עלע האט געהייסן, אבער די דיינים וועלכע האבן שוין געפסק'נט איינמאל, האבן זיך נישט וויסנדיג געמאכט פון די אלמנה, זאגנדיג: וואס האט רבי הערש'עלע זיך אריינצומישן אין אונזערע פסקים? די אלמנה זייענדיג אזוי פאר'צרה'ט, איז בכלל נישט אוועק געגאנגען פון דארט, ביז די דיינים האבן נישט געהאט קיין ברירה און האבן נאכאמאל אנגעהויבן מעיין זיין אינעם משפט; און זיי האבן זיך איבערצייגט אז זיי האבן זיך טאקע טועה געווען, און נישט ריכטיג גע'פסק'נט, מען האט צוריקגערופן די יתומים, און די עדים, מען האט איבערגעמאכט די דין תורה, און די פסק איז טאקע ארויס לטובת די אלמנה.

דער הייליגער שואל ומשיב זי"ע, וועלכער איז געווען פון די דיינים דארט, איז געווען זייער פארוואונדערט זעהענדיג ווי רבי הערש'עלע וועלכער איז דאן נאכנישט געווען באוואוסט אין די וועלט אלס גאון און בקי, און דאך האט ער געוואוסט די אמת'ע פסק, דער שואל ומשיב האט דאן אפגעמאכט אז ער מוז אנטרעפן רבי הערש'עלע און דערגיין זיינע באהאלטענע מדריגות, דער שואל ומשיב האט טאקע אנגעטראפן רבי הערש'עלע, און דער שואל ומשיב האט אים געפרעגט: פון ווי אין דער וועלט האט איר געוואוסט אז אונזער בית המשפט האט זיך טועה געווען אינעם פסק פון די אלמנה? רבי הערש'עלע האט זיך נישט דערשראקן נאר געענטפערט: "דוד המלך זאגט אין תהילים, ומתוקים מדבש ונופת צופים, ווען אונז לערנען די הייליגע תורה שפירן מיר א זיסקייט אינעם מויל, הערנדיג דעם פסק פון די אלמנה, האב איך נישט געשפירט זיסקייט אין מיין מויל, בין איך געווען זיכער אז תורת אמת איז דאס נישט"!

כח הסתרה שלו

צדיקים האבן געזאגט אז דעריבער איז אויסגעקומען אז זיין יארצייט איז ל' מרחשון, ווייל דער טאג קומט נישט אויס צו זיין אלע יארן, ווייל ווען חודש חשון איז חסר איז נישט דא קיין ל' חשון. און דאס איז געווען דער הייליגער רבי ר' הערש, זייער באהאלטן, און נישט יעדער האט געוואוסט זיין גרויסקייט.

זיעועבי"א

באור השיחות

ליקוט בקצרה מגדולת הצדיקים אשר יומדה"ל חל בימים האלו
מתוך ספרי הקדושים עבודת עבודה שיחות קודש ג"כ

ל' חשון

הרה"ק ר' צבי הירש הכהן מרימנוב ב"ר יהודה לייב זי"ע

בצל רבו

אין זיינע יונגע יארן איז ער געווען משמש בקודש ביי זיין הייליגער רבי ר' מענדעלע מרימנוב זי"ע, ער האט אויסגעקוקט פון אינדרויסן ווי א פשוט'ער משמש, אבער ער פלעגט זיך אנשעפן פון זיין רבי'ן הויפענעס פון תורה מיט יראת שמים און הויכע ענינים, פון א יעדע ריר פון זיין רבי'ן האט ער זיך אפגעלערנט הויכע זאכן, וואס נישט א יעדע פשוט'ע מענטש האט געקענט באמערקן.

(שיח"ק ח"ג מ"ד)

תורה לשמה

פארן הייליגן דברי חיים איז אמאל אינמיטן לערנען שוועד געווארן עפעס א תוספות, איז ער געפארן צו ר' הערשעלע אים צו פרעגן פשט אינעם תוספות. ווען ער איז אנגעקומען צו ר' הערשעלע און אים געפרעגט וואס עס איז אים שוועה, האט ר' הערשעלע אים נישט געענטפערט קיין תירוץ, נאר ער האט איבערגע'חזר'ט מיט'ן דברי חיים די גאנצע לשון התוספות, און אזוי איז פארענטפערט געווארן פאר'ן דברי חיים פשט אינעם תוספות.

פשט דערפון איז, וויבאלד ווען מען לערנט תורה לשמה רוהט דארט די שכינה, און א פלאץ וואו עס איז דא השראת השכינה ווערט בטל אלע קשיות וואס דאס קומט פון די כח הקליפה, איז ווען פארן דברי חיים איז שווער געווארן א קשיא איז ער געקומען קיין רימנוב כדי דאס איבערצולערנען מיט'ן רבי'ן ר' הערשעלע, און צוזאמען מיט די כח פון תורה לשמה פון ביידע צדיקים ווערט די קשיא אינגאנצן בטל ווערן. (שיח"ק ח"ג מ"ה)

מצות צדקה

הרה"ק ר' מענדעלע מרימנוב איז אמאל געפארן אויף שבועות צו דעם הייליגן רבי'ן פון לובלין זי"ע, אבער ער האט נישט מודיע געווען פאר קיינעם וואו ער פארט. הרה"ק ר' משה מסאמבור פלעגט כסדר פארן קיין רימנוב אויף שבועות, דאס יאר ווען ער איז אנגעקומען, האט מען אים דערציילט אז דער רבי איז אוועקגעפארן אויף שבועות, און ער האט נישט דערציילט פאר קיינעם וואו ער וועט זיין. האט ר' משה אנגעהויבן צו גיין פון שטאט צו שטאט, ביז ער האט געטראפן ר' מענדעלע אין לובלין, און ער איז דארט געבליבן אויף שבועות.

נאך שבועות האט אים ר' מענדעלע געזאגט: דא אין לובלין האב איך נישט קיין חסידים, האסטו מיך ממש מחי' געווען מיט דעם אז דו ביסט אהער געקומען, דו ביסט מיר ווערד געווען אזוי ווי טויזענט חסידים, איך בין דיר מבטיח צו באצאלן פאר דעם בזה ובבא.

יארן שפעטער שוין נאך די הסתלקות פון ר' מענדעלע, איז ר' משה מסאמבור געפארן פראוועגען א שבת אין די שטאט דוקלא, און היות ער איז דעמאלטס נאכנישט געווען אזוי באקאנט, זענען געקומען זייער ווייניג מענטשן מיט א קוויטל. ר' הערשעלע איז שוין דאן געווען רבי אין רימנוב, ער האט דאס אלעס מרגיש געווען, האט ער מוצאי שבת זיך ארויסגעלאזט קיין דוקלא, פארשטייט זיך אז ס'זענען זיך צוזאמגעקומען א גרויסער עולם, און ער האט אויפגענומען דעם עולם מיט קוויטלען. נאכדעם איז ער אריבערגעגאנגען צו ר' משה מסאמבור און אים איבערגעגעבן אלע פדיונות וואס ער האט באקומען, דאס איז געווען א ריזיגן סכום, און ער האט אים געזאגט אז דאס איז נישט מיינס, נאר דאס איז פאר דיר.

האט ר' משה געזאגט: יעצט איז מקויים געווארן די הבטחה פון הרה"ק ר' מענדעלע זי"ע. (שיח"ק ח"ב ס"ג)

ב' כסלו

הרה"ק ר' משולם פייוויש מזבאריז ב"ר אהרן משה זי"ע
בעל יושר דברי אמת

רבו

ער איז געווען א תלמיד פון ר' יחיאל מיכל מזלאטשוב זי"ע, און ער האט נאך זוכה געווען זיך צו מסתופף זיין ביים מגיד הק' פון מעזריטש זי"ע.

ספרו הק'

ער האט מחבר געווען דעם ספר 'יושר דברי אמת' וואו ער איז דארט זייער גוט מבאר אסאך יסודות פונעם דרך הבעש"ט הק', בפרט אינעם קונטרס 'דרך אמת' איז ער מבאר אז די עיקר לערנען איז על מנת לשמור ולעשות ולקיים, און אויב לערנט מען ח"ו לשם גאוה איז דאס גארנישט ווערד ביים אייבערשטן. (שיח"ק ח"א מ"ז)

ער איז מבאר אין זיין ספר דעם יסוד וואס דער תלמידי בעש"ט האבן אונז געלערנט אז א מענטש דארף זיין זייער געווארנט נישט זיך גרויס צו האלטן מיט זיין לערנען און עס נוצן פאר זייטיגע הנאות, און אז די עיקר תכלית פונעם מענטש איז צו זיין בענוה ושפלות רוח. (שיח"ק ח"ג ל"ה)

איך עצה ענק אז ענק זאלן לערנען אינעם ספר הק' יושר דברי אמת, וויבאלד דאס איז א געוואלדיגע תועלת, איך האב געהאט א געוואלדיגע תועלת פון דעם ספר אלס בחור, און יעדעס מאל וואס איך האב געלערנט אין דעם ספר בין איך מורא'דיג שטארק נתעורר געווארן צו דינען דעם אייבערשטן. (שיח"ק ח"א כ"ג)

שאלה:

וואס זענען די טעמים אויבער די וועג וויאזוי מיר פירן זיך צו שטעלן די מנורה?

תשובה:

כדי בעסער צו פארשטיין די חומרות און ענינים אויבער דעם וועג וויאזוי רבינו הקדוש זי"ע האט זיך געפירט ביים שטעלן די מנורה, דארף מען בעיקר אויסשמועסן פיר באזונדערע ענינים וואס ווערן ארומגערעדט אין די ראשונים ואחרונים לגבי הלכות הדלקת נר חנוכה.

א) כדי שיהיה מסובב במצוות: די גמרא זאגט אין מסכת שבת (דף כב ע"א): אמר רבה, נר חנוכה מצוה להניחה בטפח הסמוכה לפתח. והיכא מנח ליה? רב אחא בריה דרבא אמר מימין, רב שמואל מדפתי אמר משמאל, והילכתא משמאל, כדי שתהא נר חנוכה משמאל ומזוזה מימין. דער משנה ברורה (סימן תרע"א ס"ק ל"ג) איז מבאר אז דאס איז כדי מען זאל זיין "מסובב במצוות". אויך אין שאילתות (פרשת וישלח סימן כ"ו) זעט מען אז דאס איז דער טעם, ווי ער ענדיגט צי: "בעה"ב בטלית מצוייצת ביניהן. דער טור (סימן תרע"א) ברענגט אויך די גמרא להלכה, אז מען לייגט די נר חנוכה אויף די לינקע זייט, וואס דאס איז די אנדערע זייט פון דער מזוזה.

די סיבה פארוואס די מזוזה דארף זיין אויף דער רעכטער זייט, זאגט רש"י (בד"ה מזוזה) אז מען לערנט עס ארויס פונעם פסוק (דברים ו, ט) "וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך"; פונעם ווארט "ביתך", וואס מען קען אויך ליינען "ביאתך", לערנט מען ארויס אז מען דארף לייגן די מזוזה אויפן וועג וויאזוי מען קומט אריין אין הויז, "ביתך דרך ביאתך". און אזוי ווי די גמרא אין מסכת יומא (דף יא ע"ב) זאגט, אז ווען א מענטש גייט אריין אין א הויז גייט ער קודם מיט דעם רעכטן פוס, קומט אויס אז די "דרך ביאתך" פון א מענטש איז די רעכטע זייט פונעם טיר, דעריבער לייגט מען דארט די מזוזה.

ב) טפח הסמוכה לפתח: אין די אויבענדערמאנטע גמרא זעט מען אויך אז די מצוה איז צו לייגן די חנוכה ליכט דווקא אינעם טפח וואס איז נאנט צום טיר. דער תרומת הדשן (סימן ק"ו) לערנט פשט אז די ערשטע ליכטל זאל זיין אינעם טפח וואס איז נאנט צום טיר. דאס מיינט, אז נישט קיין חילוק צי מען צינדט אינעווייניג אדער אינדרויסן, דארף מען צינדן די ערשטע ליכט נאנט צום טיר. לויט דעם קומט אויס, אז ווען מען צינדט אין גאס - אזוי ווי בימי חז"ל ווען די מנורה פלעגט ליגן אינדרויסן פון שטוב - צינדט מען דאס ערשטע ליכט אויף דער רעכטער זייט (ימין של אדם המדליק שעומד פניו נגד המנורה), און אויב צינדט מען אינדערהיים, צינדט מען די ערשטע ליכט אויף זיין לינקער זייט (שמאל המדליק).

ג) כל פינה שאתה פונה לא יהא אלא לימין: דער מרדכי (שבת פ"ב אות רס"ח) ברענגט אז זיין רבי דער מהר"ם מרוטנבורג, פלעגט צינדן די חנוכה ליכט אנהייבנדיג פון לינקס גייענדיג צו רעכטס, כדי מקיים צו זיין וואס חז"ל זאגן (יומא טו ע"ב) "כל פינה שאתה פונה לא יהא אלא לימין" (אזוי ווי עס איז ברייטער אויסגעשמועסט געווארן אינעם לעצטן מאמר, אז לויט רוב ראשונים ואחרונים מיינט דאס אז מען זאל שטענדיג גיין פון לינקס צו רעכטס).

דעם ענין פונעם מהר"ם פון "כל פינה שאתה פונה" קען מען בעצם מקיים זיין אויף א פשוט'ן אופן: דהיינו די ערשטע נאכט זאל מען צינדן די ליכט וואס איז די ערשטע אויף די לינקע זייט פון די מנורה; און די צווייטע נאכט זאל מען אנהייבן צינדן די ערשטע ליכטל אויפן זעלבן פלאץ ווי נעכטן (אויך אויף די לינקע זייט), און ביים צווייטן ליכט זאל מען זיך קערן צו רעכטס; און אזוי וויטער די דריטע נאכט זאל מען אויך אנהייבן צינדן אינעם זעלבן פלאץ ווי די ערשטע נאכט, און זיך קערן צו רעכטס און צינדן די צווייטע ליכטל, און זיך נאך מער קערן צו רעכטס און אנצינדן די דריטע ליכטל.

ד) תמיד מברך על הנוסף: אבער דער בית יוסף (סימן תרע"ו סעיף ה') ברענגט פונעם מהרי"ק (שורש קפ"ג), אז אזוי ווי לויטן אויבנדערמאנטן מהלך צו מקיים זיין כל פינה שאתה פונה קומט אויס אז יעדע נאכט מאכט מען די ברכה און מען צינדט די ערשטע ליכט אויפן זעלבן פלאץ, און דאס ווייזט נישט אזוי שטארק אויף די "תוספות הנס". דעריבער זאגט דער מהרי"ק אז עס איז בעסער מקיים צו זיין דעם "כל פינה שאתה פונה" אויף אן אנדערן מהלך: אז דאס ערשטע ליכטל פונעם ערשטן נאכט חנוכה זאל מען צינדן אינגאנצן ביי דער רעכטער זייט פון די מנורה, און די צווייטע נאכט זאל מען אנהייבן ביים צווייטן ליכט (וואס איז אביסל מער צו לינקס) און זיך קערן צו דער רעכטער זייט, און אזוי וויטער אלע אנדערע נעכט חנוכה. אזוי קומט אויס סיי אז בשעת'ן צינדן גייט מען פון לינקס צו רעכטס, און סיי איז אויך דא די מעלה אז יעדע נאכט מאכט מען די ברכה און מען צינדט דאס ערשטע ליכטל אויף א נייעם פלאץ, וואס דאס ווייזט מער אויף דעם תוספות הנס.

ביז אהער האבן מיר אראפגעברענגט פיר באזונדערע ענינים וואס א מענטש דארף נעמען אין באטראכט כדי צו שטעלן די מנורה אויפן ריכטיגן אופן.

בימי חז"ל, ווען מען פלעגט צינדן די מנורה אינדרויסן אין גאס, האט מען געקענט מקיים זיין די אלע פיר ענינים אויף א פשוט'ן אופן: מען האט געלייגט די מנורה אינדרויסן אויפן גאס אויף די לינקע זייט פונעם טיר קעגן איבער די מזוזה כדי להיות מסובב במצוות; און די ערשטע נאכט האט מען אנגעצינדן די ליכטל וואס איז דאס ערשטע אויף די רעכטע זייט פון די מנורה, וואס דאס איז געווען אינעם טפח הסמוך לפתח; און אזוי אויך האט מען געקענט טון ווי דער מהרי"ק זאגט, אנצוהייבן די ערשטע נאכט אויף די רעכטע זייט כדי עס זאל אויך זיין תמיד מברך על הנוסף, און אויך מקיים זיין כל פינה שאתה פונה לא יהא אלא לימין לויט די כוונה פונעם בית יוסף.

אבער אין די שפעטערע דורות, ווען מען האט שוין נישט געצינדן אינדרויסן, נאר מען האט געצינדן אינדערהיים, וואס דעמאלטס קען מען שוין נישט מקיים זיין די אלע פיר ענינים אינאיינעם, וויבאלד מען

צינדט פון אינעווייניג, ממילא אויב לייגט מען די מנורה אויף די לינקע זייט (די אנדערע זייט פון די מזוזה) כדי מקיים צו זיין כדי שיהיה מסובב במצוות און ער זאל זיצן צווישן די מזוזה און די מנורה, קומט אויס אז אויב וויל מען מקיים זיין כל פינה שאתה פונה לא יהא אלא לימין און אויך צינדן די ערשטע ליכטל פון די ערשטע נאכט אויף די רעכטע זייט פון די מנורה (לויטן מהלך פונעם מהרי"ק כדי מקיים צו זיין תמיד מברך על הנוסף), וועט די ערשטע ליכטל נישט זיין בטפח הסמוכה לפתח. און אזוי ווייטער, אויף אלע אופנים וויאזוי מען וועט אויסשטעלן די מנורה וועט ער ליגט אינעם שטוב, וועט פעלן איינע פון די פיר. צוליב דעם איז געווארן א מחלוקת אחרונים וויאזוי זיך צו פירן און אויף וועלכן ענין מען זאל נאכגעבן.

דער בית יוסף (שם) און דער רמ"א (בדרכי משה) האלטן אז אפילו עס גייט אויסקומען אז די ערשטע ליכטל וועט נישט זיין בטפח הסמוכה לפתח, מיט דעם אלעם האט ער געהאלטן פאר א גרעסערע מעלה דאס וואס מען קען מקיים זיין די אנדערע דריי: להיות מסובב במצוות, כל פינה שאתה פונה, און תמיד מברך על הנוסף.

משא"כ דער מהרש"ל (בתשובותיו סימן פ"ה, הו"ד במג"א ס"ק ד'), און אזוי אויך דער גר"א האבן געהאלטן אז דער עיקר איז אז די ערשטע ליכטל זאל זיין בטפח הסמוכה לפתח. ממילא האבן זיי געהאלטן אז מען זאל טאקע לייגן די מנורה (אזוי ווי דער בית יוסף) אויף די לינקע זייט פונעם טיר אקעגן די מזוזה כדי להיות מסובב במצוות, אבער די ערשטע ליכטל זאל מען לייגן אויף די לינקע זייט פון דער מנורה (סמוך לפתח), און יעדע נאכט זאל מען צינדן די ערשטע ליכט אויפן זעלבן פלאץ ווי די ערשטע נאכט, און דערנאך גיין צו רעכטס וועגן כל פינה שאתה פונה. און אפילו עס פעלט דער ענין פון תמיד מברך על הנוסף, זאל מען אזוי טון, כדי צו האבן דעם ענין פון טפח הסמוכה לפתח.

דער מנהג העולם למעשה איז אזוי ווי דער ב"י און דער רמ"א, ווייל אזוי האט זיך געפירט דער הייליגער אר"י הק' (כמ"ש בשער הכוונות דף ק"ח ע"ג, וכדאיתא בספר סדר היום (חנוכה) – וואס ער איז געווען אין צפת בזמן האר"י הק' – אז דער מנהג אין צפת יענע צייט איז געווען צו צינדן מבפנים). אזוי זאגן אויך אסאך אחרונים (פר"ח, א"ה, שו"ת חת"ס סי' קפ"ז, קישו"ע סי' קל"ט סעי' י"א, ערוה"ש סעי' י"א שכן אנו עושין, כה"ח, סידור הרב, ועוד).

רבינו הק' האט זיך אויך געפירט כשיטת הב"י והאריז"ל און שטארק מקפיד געווען צו האבן די אלע דריי ענינים: להיות מסובב במצוות, כל פינה שאתה פונה, ותמיד מברך על הנוסף. אבער דער הייליגער רבי, וואס ווי באקאנט האט ער אלס פרובירט יוצא צו זיין אלע דיעות כדי אלעס זאל זיין מהדרין מן המהדרין, האט אויך מקפיד געווען אויף דער שיטה פונעם תרוה"ד ודעימיה, אז די ערשטע לעכטל פון די ערשטע נאכט חנוכה זאל זיין בטפח הסמוכה לפתח.

אבער לכאורה, אזוי ווי פריער אויסגעשמועסט, איז דאך נישט מעגליך צו האבן אלע פיר ענינים היינטיגע צייטן וועט מען צינדט אינעווייניג אין שטוב. אבער דער רבי האט זיך אן עצה געגעבן: אין די פריערדיגע יארן, וועט ער פלעגט צינדן אויף מערב זייט אונטערן ווייבער-שול ביי דער טיר וואס מען קומט אריין צום בית המדרש, זענען דארט געווען צוויי טירן איינס נעבן דאס אנדערע. די מזוזות פון די טירן זענען געלעגן אזוי, אז וועט מען קומט אריין אין בית המדרש איז עס געווען אויף די רעכטע זייט (אזוי ווי אויבן מסביר געווען אז די מזוזות דארפן זיין "דרך ביאתך"). דער רבי האט געצינדן ביי די טיר וואס איז מער צו דרום, אויף די לינקע זייט פון די טיר קעגן איבער די מזוזה, און די מנורה איז געלעגן אינעם בית המדרש. אבער דער רבי איז נישט געזעסן צווישן די מנורה און די מזוזה פון יענעם טיר אינעם חלל הפתח, נאר ער האט זיך געזעצט אויף דער אנדערער זייט פון דער מנורה מיטן פנים צו דרום, און אויך געלייגט די מנורה אויף אזא וועג אז דאס ערשטע לעכטל פון די רעכטע זייט זאל זיין ביים שוועל פונעם טיר. אזוי איז אויסגעקומען אז ער איז געזעסן צווישן די מנורה און די מזוזה פון

די אנדערע טיר, און אזוי האט די רבי טאקע געהאט אלע פיר ענינים.

אזוי אויך שפעטער (משנת תשנ"א), ווען די רבי האט אנגעהויבן צינדן אויף דרום זייט פון בית המדרש, האט ער געלייגט די מנורה אויף דער לינקע זייט פון די טיר אקעגן די מזוזה, און דער רבי איז געשטאנען אינעם חלל הפתח מיטן פנים צו מזרח, אזוי ווי רבינו שליט"א טוט היינט. אבער היות יענע טיר איז א טיר וואס פירט גלייך צו דער גאס, און די הלכה איז (שו"ע יור"ד סי' רפ"ט סעי' ב') אז יעדע טיר וואס גייט גלייך ארויס אין גאס - אפילו עס איז נאר אן ארויסגאנג טיר - וועלכע באטראכט די "דרך ביאתך" אזוי ווי מען קומט אריין פון דער גאס אין שטוב, לויט דעם וואלט די מזוזה געדארפט ליגן אויף דער רעכטע זייט פון וויאזוי מען קומט אריין, און די מנורה וואלט געדארפט ליגן אויף דער אנדערער זייט. דאס וואלט געווען ממש אזוי ווי דער ציור פונעם בית יוסף, אז ווען מען צינדט אינדערהיים קען מען נישט האבן אלע פיר, וועגן דעם האט מען געבויעט אינדרויסן פון די טיר א "טענט" וואס וועלט באטראכט ווי א געהעריגע שטוב; קומט אויס אז די בית מדרש טיר איז א טיר אריינצוגיין אינעם טענט. נאך א טעם איז דא, וויבאלד מען גייט נאך "היכר ציר" (דאס מיינט לויט ווי די צירים דריייען זיך, אויף אריין אדער אויף ארויס), במילא איז די הלכה ביי אזא טיר אז מען לייגט די מזוזה אויף די רעכטע זייט פונעם וועג וויאזוי מען גייט ארויס. אזוי האט דער רבי געקענט לייגן די מנורה אויף די לינקע זייט, און מקיים זיין אלע פיר ענינים.

די געדאנק איז, אז איינמאל מען צינדט אין א שטוב וואס ווערט באטראכט עפ"י הלכה ווי די דרויסנדיגע זייט פון די שטוב - למשל אין אונזער פאל ווערט די בית מדרש באטראכט ווי די "אינדרויסן" פונעם טענט וואס מען האט געבויעט - קומט אויס אז מען האט צוריק דעם זעלבן ציור ווי בימי חז"ל וואס מען האט געצינדן אין גאס. וויבאלד די מזוזה ליגט שוין אויף די רעכטע זייט אויפן וועג ארויס פון די גרויסע שטוב וואו מען וויל צינדן. און וויבאלד היינטיגע צייטן האבן מענטשן אסאך א גרעסערע אויסוואל פון שטובער, איז גרינגער צו טרעפן א שטוב וואס איז אוועקגעשטעלט אויף אזא אופן, אז אינדרויסן פון דער שטוב זאל זיין אזוי ווי די גאס בימי חז"ל, קען מען טאקע אויף דעם אופן מקיים זיין אלע פיר ענינים, און יוצא זיין מצות הדלקת נר חנוכה למהדרין מן המהדרין.

אבותינו ספרו לנו

זכרונות ועובדות מאנשי שלומינו בצל קדשו של רביה"ק זי"ע

הרה"ח ר' אלתר אליעזר לאוועז שליט"א (א)

מחשובי תושבי קריתינו הקדושה

פון אריזאנע קיין קרית טאהש

מיין טאטע ז"ל האט אין די ערשטע יארן נאך די ביטערע מלחמה געוואוינט אין לאס אנדזשעלעס, און דערנאך אין אריזאנע. דער טרוקענער קלימאט איז אים געווען זייער וויכטיג, נאכדעם וואס ער האט געליטן פון "ראמאטיק פיבער" פון זיינע שווערע איבערלעבענישן ביים קריג, ממילא האט ער זיך דארט באזעצט, וואו די לופט איז זייער גוט פאר דעם.

מיין טאטע איז פונדערהיים געווען א געווייקטער חסידיש'ער איד, ער האט איידער די קריג געהאט שייכות מיט די ראדאמסקער רבי'ס און די ישיבות און שטיבלעך, אזוי אז ער האט באמת געוואלט געבן פאר זיינע קינדער א רעכט חסידי'שן חינוך.

למעשה האט זיך אין אריזאנע נישט געמאכט קיין חסידיש'ער ישוב. עס איז געווען דארט מוסדות התורה, אבער ווייט וויי פון וואס ער האט געזען און מיטגעלעבט 'אינדערהיים'. לדוגמא, אין לאס אנדזשעלעס איז געווען בלויז צוויי משפחות וואס האבן נישט געהאט קיין טעלעוויזיע אינדערהיים, מיין טאטע ע"ה, און הרה"ח ר' ישראל מאיר שווארץ ע"ה. אויסער דעם זענען נישט געווען קיין אנדערע.

ווען די קינדער זענען עלטער געווארן, האט מיין טאטע געזוכט א מער היימישע מוסד וואו צו שיקן די קינדער. צוערשט איז ער געפארן צו די טעלזער ישיבה אין קליוולאנד אהייא, וואו ער האט אנגערופן בעטן אן אפוינטמענט זיך צו טרעפן מיטן מנהל הישיבה זען צי ער קען דארט אריינשיקן זיינע קינדער. ווען ער איז אריינגעקומען אינעם בנין הישיבה, האט ער געזען וואו עס שטייט אינדרויסן אין די האלוועי א בחור וואס האט געהאלטן א "קאמיקס", א בלעטל מיט גוי'אישע דזשאוקס. ווען ער האט דאס געזען, איז ער שוין ניטאמאל אריינגעגאנגען צום מנהל... תיכף האט ער אפגעמאכט אז זיינע קינדער האבן נישט קיין פלאץ אין אזא מקום, און ער איז ארויסגעגאנגען...

פון דארט איז ער גלייך צוגעגאנגען צום באס סטאנציע, און געמומען א באס קיין וויליאמסבורג, ניו יארק. ער איז אריין צו הרה"ק מסאטמאר זי"ע פרעגן וואס ער זאל דא טון מיט זיינע קינדער. דער סאטמארער רבי האט אים געזאגט "שיק זיי צו מיר"... מיין טאטע האט געזוכט אכסניות וואו מיינע ברודער זאלן קענען איינשטיין, און מען האט זיי געשיקט לערנען אין די סאטמארע מוסדות אין וויליאמסבורג.

צוויי יאר האבן מיינע עלטערע ברודער זיך געוואלגערט. זיי זענען געגאנגען פון איין משפחה צו די אנדערע, זיי האבן זיך נישט אזוי גוט מסדר געווען, און עס איז געווען זייער שווער. איז געווען א איד, הר"ר זלמן בערגער ע"ה, ער האט געוואוסט אז מיין טאטע מוטשעט זיך מיט די קינדער, האט ער אים דערציילט אז ס'האט זיך געעפנט א נייע ישיבה אין קאנאדע, נעבן מאנטריאל, די "טאהש'ער ישיבה", וואס האט אויך א דארמיטארי, און דארט וועט ער קענען שיקן זיינע קינדער און זיי וועלן זיין גלייך ווי יעדן איינעם, וויבאלד זיי וועלן קענען זיין אין דארמיטארי צוזאמען מיט די אנדערע קינדער, און עס וועט זיי אויך זיין מער באקוועם און צוגעשטעלט.

מיין טאטע האט נישט געקענט קומען אליין צו פארן, האט מען עס מסדר געווען אויפ'ן טעלעפאן. דאס ערשטע מאל וועז מיר זענען געקומען, איז געווען צו מיין עלטסטן ברודער'ס בר מצוה, וועז מיר האבן צום ערשטן מאל געזען די שטעטל, די ישיבה, דא אין טאהש. איך געדענק אז מיר זענען געפארן א גאר לאנגע נסיעה מיט די באן, עס האט געגומען א וואך צייט צו פארן פון אריזאנע ביז טאהש, און מיר האבן מיטגענומען א "טעיפ-רעקארדער", וואס

אויב האט איר א מעשה
צו פארציילן פון רבינו הקדוש זיעוע"י
אדער איר ווייסט פון א מענטש וואס האט צו פארציילן

ביטע לאזט א מעסידש אויף
קול איחוד טאהש
718-451-8674
אוך דחוקש 842

איז בימים ההם געווען גאנץ א גרויסער מאשין, צו קענען אפכאפן אויף א טעיפ ווי ער זאגט זיין פשעטל...

מיר זענען דעמאלטס אנגעקומען אין שטעטל, גלייך נאך די חתונה פון הגה"צ אב"ד האדאס שליט"א, און אזוי האבן מיר צום ערשטן מאל איבערגעטרעטן קרית טאהש.

דעמאלטס וועט מיין טאטע איז צום ערשטן מאל אנגעקומען קיין טאהש און ער האט געזען דעם רב'ן דאווענען, האט דאס אים אפגעקויפט דאס הארץ. ער איז געווען צוגעוואוינט אין פוילן צו ראדאמסק, די כניאקישע חסידי'שע אידן וואס האבן געבראכט ביי א מצוה, און דא ביים רב'ן האט ער זיך געפילט ווי 'אינדערהיים', ער האט געפילט "אה, דאס איז עס"...

ער האט זייער געוואלט קומען וואוינען קיין טאהש, און דער רבי האט אים טאקע איינגעלאדנט צו קומען דא וואוינען. איז ער געגאנגען פרעגן הרה"ק מסאטמאר זי"ע וואס ער זאל טון. דער סאטמארער רבי האט אים געענטפערט "וואס ווייסט דען א מענטש וואו ער דארף זיין?" דער סאטמארער רבי האט זייער נישט געוואלט ענטפערן אויף אזעלכע סארט שאלות, ער האט געהאלטן אז וואו א מענטש זאל וואוינען איז דא א העכערע השגחה, און ער האט נישט געענטפערט אויף די שאלות צי מען זאל זיך אוועקציען.

מיין טאטע, אלס א פוילישער חסיד, האט אפגעלערנט פון דעם סארט ענטפער אז דער רבי וויל אז ער זאל בלייבן וואוינען אין אריזאנע.

אבער מיין מאמע איז דערנאך עקסטער אריין צום סאטמארער רבין, אין באגלייטונג פון די רביצין, זי האט אויך מיטגענומען מיך און מיין שוועסטער, ווי צו וויזן אז עס איז דא קינדער וואס דארפן באקומען א געהעריגע חינוך.

מען האט דעמאלטס אויסגעשמועסט אלע צדדים, דערנאך האט דער סאטמארער רבי מיר אויך געפרעגט "וואס זאגסטו?" האב איך געענטפערט "וואו דער רבי זאגט"... למעשה האט ער אזוי כמו איינגעדרימלט כדרכו בקודש א שטיק צייט. דערנאך האט ער אויפגעהויבן די אויגן און געזאגט "יא מען קען גיין קיין טאהש". דעמאלטס האבן מיר געמופט קיין טאהש.

איינמאל מיר זענען אנגעקומען קיין טאהש, האט מיין טאטע באקומען זייער א נאנטן קשר מיטן רבי'ן, וואס דאס האט אנגעהאלטן זיין גאנץ לעבן, אדוק ומקושר און צוגעבונדן אויף אן אויסטערלישן פארנעם. אזוי בין איך טאקע

עס האט אויסגעזען ווי דער רבי וויל דווקא טון אלעס פארקערט ווי דער דרך הטבע, ער וויל דאווענען דווקא אין א אומבאקוועמער מצב, כדי צו צוברעכן די באקוועמע טבע

אויפגעוואקסן דא ממש פון אנהייב, פון כמעט די ערשטע יארן וועט די ישיבה איז נתייסד געווארן, און מיטגעהאלטן וויאזוי אלעס האט זיך אוועקגעשטעלט.

"קרית טאהש" אין די ערשטע תקופה

רעדנדיג אביסל פון יענע תקופה, די סאמע ערשטע יארן דאהי', געדענק איך אז עס איז געווען אן ארימקייט אין שטעטל, מען האט כמעט גארנישט געהאט. ס'איז געווען די "גראסערי" פון הרה"ח ר' ליפא וויים ע"ה, און פון דעם איז עס באשטאנען. זיין סטאר איז געווען א קליין שטיבל, ס'איז נישט געווען קיין פלאץ ארומצושפאצירן, ס'איז געווען א גרויסע פרידזשידער וואס די ישיבה האט אים געגעבן, און נאכדעם האט ער געהאט א קליינע סטארעדזש, פון דעם איז באשטאנען די סטאר. מען האט געמאכט א רשימה וואס מען דארף, און מ'האט עס געשיקט צו ר' ליפא און ער האט עס אפגעשיקט...

כמובן איז נאר געווען ממש די מינימום. מעל, אייער, אויל, צוקער, זאלץ, אא"וו. דאס איז געווען וויאזוי טאהש האט אויסגעזען דאן, אין אירע ערשטע יארן.

בעבור תהיה יראתו על פניכם

מען דארף ארויסברענגען א נקודה וואס די יונגערע דור האט שוין נישט אזוי וויים מיטגעהאלטן, אין די עלטערע יארן וועט דער רבי איז שוין ליידער נישט געווען אזוי ביי די כוחות, איז די גאנצע הנהגה געווען מער בניחותא, וועט אלעס איז געווען אנגענומען, מען האט אלץ געזען דעם רבי'ן בצהלת פניו הקדושות מיט א שמייכל און שמחה.

אבער אין די יונגערע יארן איז עס ווייט נישט אזוי געווען, דער רבי ז"ל איז געווען זייער אן ערנסטער געשטעל, מען האט געקענט ממליץ זיין דאס וואס די גמרא זאגט אין מסכת ברכות אויף רבי יוחנן און רבי זירא, אז זיי האבן קיינמאל נישט געלאכט. אזא בחינה האט מען געזען ביים רב'ן, וועט ער איז אלעמאל געווען ערנסט, און ווייט נישט אנגענומען אזוי גרינג יעדע זאך, ער האט פיל מער נוטה געווען אויף נישט ווי אויף יא.

דאס ערנסטקייט איז אלעמאל געווען נסוך על פניו, ער האט געערעדט מיט א ברען און נאכאמאל איבערגעזאגט די הויכע מדריגות פון די גרויסע צדיקים, און אויסגעדרוקט דעם "מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי". דאס האט ער האט פארלאנגט פון די בחורים ביי די תורות

וואס ער האט געזאגט, און די גאנצע לופט האט דאס געזאגט.

איך געדענק אז ביי די חתונה פון הרה"ח ר' יודא משה געלב הי"ו פון מאנטריאל זענען מיר אריינגעפארן צו די קבלת פנים. ס'איז געלעגן אויפ'ן טיש פשוט'ע "ספאנדזש קעיק". איך געדענק וויאזוי איך בין געווען הונגעריג, אבער איך האב מיך נישט געוואגט צוצורירן די קעיק... ווייל דער רבי האט אוועקגעשטעלט א מצב פון "וויאזוי קומט א בחור צו עסן קוכן?" דאס איז געווען וויאזוי דער רבי האט מחנך געווען דעם נייעם דור, דאס האט מען געאטעמט אין ישיבה און פון זיך דרייען ביים רבי'ן.

איך געדענק וועו דער סאטמארער רבי איז ליידער אוועקגעפאלן מיטן סטראוק, חודש שבט תשכ"ח לפ"ק, דאס איז געווען וועו איך בין נאך געווען בלויז עלף יאר אלט! האב איך געשפירט אז איך בין שולדיג דערין... אזוי איז דאס געווען אפילו ביי א קליינער עלף יעריג יונגל, עס איז געווארן אריינגעקריצט אין הארץ, דאס פאדערן און מאנען אז מען דארף שטרעבן צו זיין אויף הויכע מדריגות, דאס האט ארומגענומען יעדן איינעם דא.

צוברענגן דעם טבע

יעדער וואס האט דעמאלטס מיטגעהאלטן געדענקט אז וועו מ'האט געדאוונט אין זיין צימער, איז ווינטער געווען ביטער קאלט, מ'האט געעפנט די פענסטער אפילו וועו די פרעסטן אין טאהש זענען געווען וויי עס פלעגט זיין אין יענע יארן, אראפ צענדליגע נומערן אונטער נול, און זומער איז געווען הייס, מען האט נישט אנגעצינדן די עירקאנדישאן, אוו ניטאמאל געעפנט די פענסטער... עס האט אויסגעזען ווי דער רבי וויל דווקא טון אלעס פארקערט ווי דער דרך הטבע, ער וויל דאוועגען דווקא אין א אומבאקווועמער מצב, כדי צו צוברענגן די באקווועמע טבע.

איך געדענק שבת וועו דער רבי מיט די געסט האבן געגעסן די סעודה שבת אינדערפרי אינעם קוויטל שטוב בביתו נאוה קודש, איז פון עיר-קאנדישאן האט מען ניטאמאל געטראכט, עס איז בכלל נישט געקומען אין חשבון. אבער למעשה זענען אפילו די פענסטער געווען פארמאכט... עס איז געווען הייס, מען האט זיך דארט אריינגעשטופט, מען האט געגעסן די הייסע טשולענט וואס איז געווען גאר הייס, און מיר אלע זענען געווען דורכגעווייקט פון שווייס, אפילו אויף די פענסטער האט זיך געגאסן די שווייס אזוי ווי אין די מקוה שטוב, אבער אזוי זענען מיר געזעסן ביי די שבת סעודה.

נישט אויפגעהויבן די אויגן

מיין ברודער פלעגט יעדעס יאר שבועות מאכן אזא שיינע קרוין אויף די חופה וואס מען האט אויפגעשטעלט העכערן רבי'נס פלאץ אין ביהמ"ד אויף יו"ט.

וועו איך בין אביסל עלטער געווארן, האמיר אמאל געשמועסט מיט די חברים, בחורימ'לעך, און מיר האבן געמאכט דעם חשבון אז דער רבי קען עס ניטאמאל זען... וויבאלד וועו דער רבי איז אריינגעקומען אין ביהמ"ד צום דאוועגען איז ער געווענדליך אריינגעקומען אזוי אינגעבויגן, און ביי די טישן האט דער רבי נישט אויסגעדרייט זיין פנים צו קיין איין זייט, נאר די איינציגסטע צייט וועו דער רבי קען עס יא זען איז ביים ליינען, וואס דער רבי איז געווען דער בעל קורא, אזוי בין גברא לגברא, וועו דער רבי קוקט נישט אריין אין די ספר תורה, דעמאלטס קען ער זען אז מען האט ארויפגעלייגט א שיינעם קרוין העכער זיין פלאץ.

מיר האבן אפגעמאכט צווישן זיך, אז די ביידע טעג פון שבועות וועו מ'ליינט קריאת התורה, וועלן מיר בין גברא לגברא באטראכטן דעם רבי'ן צי ער הייבט אויף די אויגן אדער נישט... למעשה האט דער רבי נישט אויפגעהויבן די אויגן דורכאויס די גאנצע צייט! אדער האט ער אריינגעקוקט אין חומש זיך פארצוזען די קריאה פאר די קומענדיגע עלי', אדער סתם געהאלטן די אויגן אויף אראפ.

אזוי אויך אין די סוכה. מיין ברודער האט די ערשטע יאר וועו מיר זענען דא געווען האט ער אהערגעשטעלט א שיינע נוי סוכה, אבער דער רבי האט עס ניטאמאל באמערקט. איינער האט געזען אז עס באדערט פאר מיין ברודער אז ער האט געארבעט אזוי שווער אוו דער רבי באמערקט עס נישט, איז ער אריין צום רבי'ן פארציילן.

וועו דער רבי האט עס געהערט, האט ער גלאזט רופן מיין ברודער, אוו אינאיינעם מיט אים איז ער אריין אין די סוכה באטראכטן די נוי סוכה. דער רבי האט אזוי באטראכט די נייע נוי סוכה אוו אים אזוי וואוערעם קאמפלימענטירט וויי שיין עס איז, אוו אים באדאנקט פאר זיין ארבעט וואס ער האט אריינגעלייגט דערין. אבער דאס איז נאר געווען וועו מען האט אים דערציילט, סתם אזוי האט ער נישט באמערקט די אלע זאכן...

המשך יבא בעז"ה

וויל ס'איז שע-ע-ד-ל-י-ך!

להערות והוספות נא להתקשר עם מכון "עבודת הלוים" 718.451.8674 Ext. 847

ש"ץ ובעל קורא

ד. תיקן שאין לעבור לפני התיבה כש"ץ, או לשמש בעל קורא, אם לא טבל במקוה, אפילו אם היה אונס ו) (וכמו שהיה נהוג מלפנים אצל חסידים).

מיד בבוקר לפני ברכת התורה

ה. הדריך שראוי ורצוי לטבול מיד בבוקר ז) בטרם יאמר שום דברים שבקדושה [ז].

הטבילה צריכה כוונה

ו. בשיחותיו על חשיבות המקוה עורר שאחד ממטרות הטבילה במקוה הוא הכנה לתפלה (ג). ולכן הטבילה צריכה להיות מתוך כוונה לתשובה וחרטה על עוונותיו ח), אבל כשהטבילה היא רק כמצות אנשים מלומדה, או להנאת גופו, ואחר כך חוזר להתנהג כמקודם, אזי לא יביאנו הטבילה לידי טהרה זו.

מעיינות הלוי

ו) כתב בספר טהרת הקודש (מאמר מקוה ישראל פ"ד) וז"ל, ועוד אמרו (הצדיקים) שהמקואות הכשירות מסייעים להשוחטים שיעמדו חליפיהם כראוי, לכן החמירו מאוד צדיקים חסידים ואנשי מעשה והשוחטים היראים, שלא לבדוק החלף בשחיטה עד לאחר טבילת המקוה וכו', ותדע אחי, כי ענין טהרת המקוה מלבד שהוא ענין נעלה רם ונשא שיש בכח קדושתה להמשיך קדושה גדולה ונוראה על האדם, באם הולך ומתנהג בדעת וכו', וכן היה אסור ליכנס למקצת צדיקים בלי טבילת המקוה, וכך התנהגו הרבנים יראי השם והמלמדים מקודם לימוד שיעורם להתלמידים, עכ"ל.

עוד כתב, ומי שהוא איש צדיק זוכה על ידי טבילתו להמשיך ישועה על האדם ולעזור למקשה לילד ולהמשיך כל מיני רפואות, ומי שהוא צדיק האמת יכול על ידי טבילת המקוה להמתיק הדינין מעל כל כללות ישראל, כי גדול כחה של מקוה, וכידוע שזה היה עבודתן של צדיקים הגדולים אשרי חלקם, עכ"ל.

ז) כתב בספר אור הנר, (אות ט), והמדקדקים הולכין למקוה תיכף אחר שיקומו מהמטה, ואין מוציאין מפיהם שום דבר קדוש קודם התפלה.

וכן במכתב הגה"צ מבאלחוב כתב שם (עמ' סד, א) וז"ל, ויש לכל איש ואיש לבקש מהשי"ת מנעוריו שיזכהו ושיעזרהו השם הטוב שיוכל לקיים טבילת הגוף בכל יום אפי' בלכתך בדרך, ויתנהג עצמו בדרך הישר והטוב היינו בימי הקיץ, ילך לישן זייגער אכט, ויישן עד זייגר צוועלף, ויקום בחצות לילה ממש, ובקומו ממטתו תיכף אחר נטילת ידים בשכיבה סמוך למיטתו בלי הפסק כלל, יכין ויפנה עצמו, וילך לטבול עצמו עכ"פ טבילה אחת במקוה מ' סאה ויזכה לטהרת הנפש, ויאמר תהלים, וילמוד זוהר הק', גמ' רש"י תוספות, רי"ף רמב"ם, טור וב"י שו"ע, ראשית חכמה, ויתפלל תפלה בציבור בהשכמה בחדוה ובשמחה עצומה וכו', ע"כ.

ח) כתב בספר יושר דברי אמת (סי' מב) וז"ל, אמר הבעש"ט שזכה לכל המדריגות שלו הכל הוא בעבור שהתמיד בטהרת המקוה תמיד, ובאמת זהו ענין גדול מאוד, כי המקוה מטהר את הגוף והנפש, אבל צריך לעשות הכל בכוונה, לא עצות בנפשו, השיבו שהטבילה בבוקר תיכף בקומו משנתו, מועילה נגד מחשבות זרות.

עבודת הלוי

(ג) לתלמיד אחד שבא לפניו והשיח דאגתו שטרוד במחשבות זרות בעת התפילה ואינו יודע לשית הוא היה אומר שהזהירות ללכת למקוה בכל עת, מזכך ומקדש את האדם הטובל, ומביא ברכה

בארות הלוי

[ז] ואחר שנטל ידיו כדין וכראוי, ילך להטהר במקוה בקדושה הראויה, ובכוונה לטהר עצמו בטהרה עילאה על ידי מי המקוה, וראוי ונכון מאוד להתרגל שטבילת המקוה תהיה תיכף אחר קומו בבוקר עוד קודם שעוסק בדברי קדושה בתורה ותפלה, כי המקוה מטהר את האדם מכל מיני זוהמות של מחשבות זרות ורעות ר"ל, וכן מכל מיני מחשבות של גאוה כעס והקפדה שנכשל בהם ביום הקודם. ואחר טהרת המקוה יברך ברכת התורה בכוונה וכו' (דברי"ק ח"א עמ' רכח).

לכתחלה ינהג לטבול במקוה מיד בקומו בבוקר, ואף ברכת התורה יאמר רק אחר הטבילה, וכך ידע בבירור שכל מעשיו הם בטהרה. ועל ידי שהאדם נוהג כך, זוכה להשגה דקדושה, ולכן אמרו (שבת לא) 'ודעת' זה טהרות, כי על ידי הטבילה האדם זוכה להשגת הדעת, וזוכה להשיג את התורה ולקנותה, וכמו שאמר הבעש"ט הק', שזכה לכל השגותיו מפני שהיה רגיל לטבול במקוה (שיחו"ק ח"ג עמ' תג).

צריך האדם לטהר את עצמו טרם בואו לבית המדרש, כדי לעסוק בתורה ותפלה בטהרה, ומיד בקומו בבוקר, צריך לטהר את עצמו במקוה

והוסיף כי אופן צורת הטבילה רומז לזה, כיון שצריך לרדת כמה מדרגות למטה עד לבור הטבילה ולכופף הראש תחת המים, לרמז ולעורר את הטובל במקוה [ח] שיקבל על עצמו להתבטל בפני כל אחד בענוה ושפלות רוח, ולהיות עבד נאמן לשרת לפני קונו (ד).

מעיינות הלוי

ח"ו מצות אנשים מלומדה ואזי ח"ו אינו נחשב לכלום, רק צריך להתישב עצמו לכוין דעתו מקודם.

עוד כתב (שם סוף אות נז), מה מקוה מטהר את הטמאים אף הקב"ה מטהר את ישראל, הכוונה על מה שכתבתי כאן, כי ענין טהרת יום הכיפורים וטהרת המקוה ענין אחד, והכל בתשובה לפני השי"ת, בהתבוננות גדולתו יתברך שמו, וזה נקרא מים לרוב העלם התבוננות הזה, ואינו מתגלה כי אם ביום הכיפורים, ובשעת המקוה מתגלה קצת לדורשי ה' יתברך, עכ"ל.

ובספר דגל מחנה אפרים (פר' תזריע עה"פ וטהרה ממקור דמיה (ויקרא יב, ז)) כתב, קבלתי מחכמי ישראל שהיו אצל אא"ז [הבעש"ט] זלהה"ה, שגדולי הדור הם יכולים לטהר נשמות ישראל המטונפות מכל לכלוך טמאת זוהמת עבירות ר"ל, ובהם תלוי כל עיקרי התשובה. ועפ"ז אמרתי רמז בפסוק (ירמיה יז, יג) 'מקוה ישראל ה" שבכאן סדר ג' מיני טהרה, א' מקוה מטהר מכל טומאה. ב' ישראל היינו מי שהוא במדרגה גדולה בבחינת ישראל הוא יש לו ג"כ בחינת מקוה לטהר כנ"ל.

כי הנה ענין מקוה שמטהר, פירש הרמב"ן ז"ל [הרמב"ם הל' מקואות פי"א הי"ב] כי לכאורה איך מועיל לטמאה רוחניות טבילה במקוה, בשלמא כתמי הבגד מכבסים במים להעביר הלכלוך, אבל טמאה רוחניות במה אתדכי, ותירץ הרמב"ן ז"ל כיון שבא במימי החסד ששרשו בחכמה ודעת מיד אתדכי וכו', אפשר לומר כל הפסוק 'מקוה ישראל ה" על הבעל תשובה, והנה כשמטהר עצמו ושב בתשובה שלמה אזי הולך ממדרגה למדרגה, בתחלה מקו"ה היינו אותיות קומ"ה שנזקף קמתו, כי כמו אדם הראשון כשחטא נכפפה קומתו (חגיגה יב, א), וכששב בתשובה נתוסף קומתו ונעשה קומה שלמה, ואח"כ ישראל, היינו שנעשה בחינת אדם שעד עתה היה בחינת דם, ע"כ.

ובשו"ת ערוגת הבושם (סי' יט) כתב וז"ל, אנן בני אדם מגושמים דבוקים בתאות עולם הזה, ודאי כל כמה דעושין הכנה קודם התפלה בדברים הגורמים טהרת המחשבה טפי מעלי, וכבר מבואר בספרי מוסר כמה גדולה מעלת המקוה לטהר המחשבה וכו', על כן ענין גדול הוא לטבול במקוה טהרה קודם תפלה, עכ"ל.

עבודת הלוי

ושלום בית ומסוגל למצוא חן.

(ד) באחד השנים כשלמדו תלמידי הכולל 'הלכות מקוואות', ועלה אז נידון במי שטבל במים והוציא את ידו לחוץ ממי המקוה (ראה שו"ע יו"ד סי' רא סעיף סב), אם נחשב כל פעם שמחזיר את היד למקוה לטבילה בפני עצמו, ונכנסו אל הקודש פנימה ודנו בפני רבינו את הנידון הנ"ל, ונענה ע"ז רבינו בזה הלשון, ס'וועט געברענגט אז די ענין פון מקוה איז וועגן ענוה, אראפגיין די שטיגן איז איין ענוה, און דערנאך אונטערן וואסער ווען מ'איז אונטן איז נאך איין ענוה, און ממילא דארף מען זיך האלטן אין איין איינבייגען ביי יעדע טבילה עקסטער, ווי ס'שטייט "מאוד מאוד הוי שפל רוח" און נישט האלטן די הענט ארויף [-מובא שענין המקוה הוא ענוה, לרדת הוא ענוה, ולהיות מתחת למים הוא גם ענוה, ולכן צריך בכל טבילה להתכופף, כמו שאמרו "מאוד מאוד הוי שפל רוח", ולא להרים ולהוריד רק את היד].

[בספר דברות בית דוד מובא וז"ל, הרה"ק ר' דוד מלעלוב זי"ע אמר סוד המקוה, מען גייט אראפ, אין נאך אראפ, אין ווייטער אראפ, אין אז מען איז שוין הינטען בייגט מען זיך הערשט אראפ, וזה סוד המקוה [-סוד המקוה הוא לרדת ועוד לרדת, ושוב לרדת, וכשכבר למטה שוב מתכופפים]].

בארות הלוי

טהרה, שעל ידי הטבילה מוריד מאתו כל דבר רע, ועושה את עצמו כלי ראוי לקבל קדושה. וכמו שאמר הרה"ק רבי מרדכי מטשערנאביל זי"ע וכו' (פתגמ"ק ח"ב עמ' עד).

די ערשטע זאך ווען א יוד שטייט אויף צופרי, זאל ער זען מיט וואס ער קען, מקדים זיין דעם רצון הנשמה, די ערשטע זאך זאל ער אינזין האבן וואס ער קען טון פאר'ן אייבערשטן, ער זאל גיין אין מקוה און אינזין האבן זיך מטהר זיין פון אלע זוהמות וטומאות, נאכדעם זאל ער זאגן ברכת התורה מיט כוונה (אמר"ק ח"ב עמ' כא).

[ח] מזה אנו למדים דרך ה', לענין הטהרה במקוה אשר אנו נוהגים בו מידי יום ביומו, כמו שהבעש"ט הנהיג להיטהר בכל יום במקוה וכו'. על זאת בא הפסוק להורות לנו בפרשה זו, כי כדי שהטבילה במקוה תביא טהרה לנפש האדם, צריך לכוין בטבילותיו כוונה הראויה, לעזוב את חטאיו, ולטהר לבו מכל טומאה ושמץ, שאז הטבילה ממשיכה עליו קדושה גדולה, ונחשב לו כמו תענית, ונעשה בריה חדשה ממש.

ועל ידי טבילה כזו פועל גם להחזיר על פניו צלם אלהים שנאבד על ידי החטא, כמו שאמר דוד המלך (תהלים לט, ז) 'אך בצלם יתהלך איש', שמתחלה האדם זוכה להתהלך בצלם אלהים, אך 'הבל יהמיון', שאם רודף והומה אחר הבל ודרכי היצר, אזי 'יצבור', צלם אלהים שלו נצבר ונאסף, 'ולא ידע מי' אספו, ואינו מרגיש מי לקחו ממנו. ועל ידי הטבילה במקוה בכוונה הראויה זוכה להחזירו על פניו.

אבל אם בעת שטובל במקוה נוגע בנבלתו, היינו ששרץ בידו כמו שפרש"י, והיינו שאינו מכוין לעזוב את חטאותיו, אלא טובל כמצות אנשים מלומדה או להנאת גופו, ואחר שטבל חוזר להתנהג כמקדם, אזי לא יביאנו הטבילה לידי טהרה זו וכו', פשוטו כמשמעו, שאפילו טובל בכל מימות שבעולם לא עלתה לו טבילה, ולא די שלא נטהר מן הראשונות, אלא המשיך על עצמו עוד זוהמא וטומאה.

והכתוב מוסיף ואומר 'אך מעין ובור מקוה מים' (ויקרא יא, לו), כי לא רק הטובל בבור מי גשמים, אלא אפילו טובל במעיין, שזהו טהרה יותר גדול, אם 'נוגע בנבלתם', שאינו עוזב את חטאיו, אין המקוה פועלת עליו לטהרו, ותחת שישיב צלם אלקים על פניו על ידי הטבילה, יצא מהמקוה בפנים יותר מזוהמות מאשר נכנס לשם, לכן צריך האדם ללמוד מוסר גדול באיזה אופן תהיה סדר טבילתו במקוה שעל ידי זה יזכה להיטהר ולהיות בריה חדשה (פתגמ"ק ח"ב עמ' נא).

כי על ידי קיום המצוה מעורר שורש נשמתו בשמים, כמו שכתב בספה"ק ראשית חכמה (שער האהבה פי"א) לענין טבילת המקוה, וז"ל, ובהיות האדם חוטא וכו' הנשמה מסתלקת מעל האדם וכו', ועל ידי כניסת האדם במקוה וכו' הנשמה תחזור לאדם וכו', ושמעתי מחכם אחד זקן, כי מי שהוא טמא, אין הנשמה שורה בו עד שיכנס למקוה, ודין הוא מהטעם שפירשתי, וטעם הסתלק הנשמה, מפני שמרוב דקותה, כל צד פגם שימצא בגוף לא תוכל לשרות בו, עד שיחזור למקוה ויכלל שם.

ודבר זה צריך האדם לכוין בטבילתו, שהוא נכנס בסוד נשמתו במים העליונים ההם שהם בסוד עולם הבא וכו', וכמו שפירשו בתיקונים (תקון יט) שהשכינה טובלת ונטהרה במי המקוה וכו', ועל ידי הטבילה מפשיט מעליו רוח הטומאה ומתלבש בו סוד הנשמה שנסתלקה, ע"כ לשונו הקדוש. הרי שעל ידי שאדם טובל עצמו למטה הוא מעורר נשמתו בעולם העליון שגם היא תטבול.

וזאת מעלת הטבילה במקוה טהרה, שכוחה גדול כל כך שמטהרת מכל הטומאות, לא רק מטומאה שחייב האדם לטבול עליה על פי דין, אלא אפילו מעבירה כל דהו שעל ידה נמשכת טומאה על נשמתו, הכל נטהר על ידי טבילה במקוה (שיח"ק ח"א עמ' שלב).

אור לישרים

זכרונות מאנשי שלומינו שהלכו לעולמם

הרה"ח ר' הערש לייב ווינבערגער ז"ל (ד)

מהיושבים ראשונים במלכות
ומפארי וישישי תושבי קריתינו הקדושה

ט"ז חשון תשפ"ז

ביתו פתוח לרווחה

די גרויסע סכומים צדקה וואס ר' הערש לייב האט פארטיילט כמעט אויף א טעגליכן פארנעם, איז בלויז א פרט צו די "דרך כבוד" מיט וואס ער האט עס פארטיילט. מיט חכמה האט ער מאנעווירירט זיינע צדקה-טאטן אויף אזא אופן אז דער מקבל זאל האבן א הנאה עס צו נעמען, און ער האט פרובירט צו פארמינערן דעם קרעכץ וואס באגלייט דאס דארפן צוקומען לידי מתנת בשר ודם.

אומצאליגע מאל האט דער רבי געשיקט נויטבאדערפטיגע צו ר' הערש לייב אהיים זיי זאלן זיך דארט אויפהאלטן אלס געסט, וויסנדיג אז מען קען אים געטרויען צוצושטעלן כל צרכם בטוב לב. באזונדער האט ער געהאט א ווארעם הארץ פאר בנן של קדושים, זיי שטיצנדיג ביי יעדע געלעגנהייט, ובפרט ערב יום טוב, ווען ער פלעגט ארומגיין פארטיילן הערליכע סכומים. די מצוה האט ער אנגעהאלטן אפילו ווען ער האט שוין געווואוינט אין אונזער קריה הקדושה; ער פלעגט ספעציעל אריינפארן קיין מאנטריאל און אויסשטרעקן זיין האנט פאר די רבנים וכלי קודש.

מקחי צדקה

עס איז געווען א איד וואס איז ליידער נפטר געווארן אין א גאר יונגן עלטער, איבערלאזנדיג א פארצווייפלטע אלמנה אן קיין לעבנס-פארזארגער. אין א פארצווייפלטן פרואוו האט זי אנגעהויבן פארקויפן איר זילבערוואַרג צו האבן כדי חיונה. ר' הערש לייב, מיט זיין חוש צו העלפן בדרך כבוד, האט זיך גלייך ארויפגעכאפט אויף דעם "געלונגענעם מסחר", און אפגעקויפט אלע זילבערוואַרג פון איר פאר א געפעפערטע פרייז, - א זאך וואס ער האט בכלל נישט געדארפט - אלעס כדי איר צו העלפן אין איר נויט.

ר' הערש לייב – א לב טוב

יארן לאנג פלעגט ר' הערש לייב שיקן תמיכות פאר די קינדער פון רביה"ק זי"ע. וועו איינע פון די קינדער האט זיך אנטזאגט צו נעמען, מיט'ן אויסרייד אז ער האט נישט קיין חשק הנאה צו האבן פון מענטשן, און דער רבי האט זיך דערוואוסט דערפון, האט ער אים געזאגט: "אפילו דו ביסט געווארן ביי אינשי דעלמא, אבער כולי עלמא לא פליגי ביי ר' הערש לייב, ווייל ער טוט דאס מיט א פולן גוטן הארץ; פון אים קענסטו יא נעמען," האט דער רבי אויסגעפירט.

הבית והעליה

ביי די גרעלעגנהייטן וועו ער פלעגט ארומגיין מיט הרה"ח ר' עזריאל לעווי ע"ה לטובת צרכי עמך צו אידישע הייזער, היות ר' עזריאל איז שוין געווען בא בשנים און עס איז אים אנגעקומען מורא'דיג שוואר ארויפצוגיין אויף טרעפ, האט זיך ר' הערש לייב מנדב געווען אלייניס ארויפצוגיין די שטיגן און אים ברענגען די נדבות.

עשר פעמים ככה

א שטארקע יד האט ר' הערש לייב געהאט, ווי ערוועגט, אין זיין א טייל פון רבינ'ס צדקות, און מער ווי איינמאל האט ער פארבארגט אסטראנאמישע סכומים פאר'ן רבין. אין א פאל וואס דער רבי איז געקומען צו אים לייגן א גרעסערן סכום, בשעת ער האט נאך געהאט א חוב צוריקצוצאלן, האט ער געפרעגט דעם רבין: "צוליב וואס דארף דער רבי בארגן? איך קען עס גארן געבן פאר'ן רבין אלס מתנה, עס פעלט נישט אויס עס זאל צוגיין בתורת הלוואה". דער רבי האט זיך צושמייכלט און געענטפערט: "זיי נישט באזארגט, איך וועל דיר נאך אלעס אפצאלן..."

ביי א געלעגנהייט האט איינע פון זיינע אייניקלעך געפרעגט ר' הערש לייב: "נו, האט דער רבי שוין באצאלט?"

נאך ווי... האט ער אים געענטפערט, מיינענדיג דעם הערליכן דור וואס ער האט אויפגעשטעלט, וואס דאס אלעס האט ער אנגעוואנדן אינעם רבינ'ס זכות.

ותיק וחסיד

די התנהגות פון ר' הערש לייב איז געווען כחסידים הראשונים; א דוגמא פון א פארצייטישן איד מיט אן אייגנארטיגער פירונג אין חסידישע ענינים וואס האבן אים באגלייט ביי טריט און שריט. למשל, ערב שבת איז ער בכלל נישט אריין צו די ארבעטן, נאר ער האט מקדיש געווען דעם טאג אלס הכנה פאר שבת, ספעציעל זיין עבודה ביים צוגרייטן די ליכט - אן ענין וואס ער האט נישט נאכגעלאזט בשום אופן ביז זיין לעצטן טאג. זיינע סעודות שבת זענען געווען מיט א שטיק פייעה, און מיט דעם מונקאטשער ברען און נוסח האט ער זיך אריינגעקאכט ביומא דנשמתא; דערצו פלעגט ער מסיים זיין דעם ספר "נועם אלימלך" יעדע וואך.

ער איז געווען ווי א דוגמא אישית וואס עס מיינט אן אמת'ער חסיד, אפגערעדט פון די ימים נוראים און דעם חודש אלול, וועלן ער פלעגט מסיים זיין יעדן טאג גאנץ ספר תהילים.

בן מאת שנה

ר' הערש לייב איז געשאנקען געווארן מיט א שטוינענדער אריכות ימים ביז די הונדערט און צוויי יאר, בדעה צלולה און אין א גוטן געזונט-צושטאנד ביז די לעצטע טעג פון זיין לעבן. ווי א זקן שדעתו מתיישבת עליו, איז ער אנגעגאנגען מיט זיין טעגליכן סדר היום פונקט ווי א פרישער אינגערמאן, און נישט פארציכט אפילו אויף קלייניגקייטן.

זיין גאר הויכע עלטער וועלט צוגעשריבן צו א מופת פונעם הייליגן מנחת אלעזר, וואס ער האט אליין דערציילט: אלס בר מצוה בחור'ל האט ער עולה געווען לתורה אין בית מדרש פונעם מנחת אלעזר, וועלן דער מנחת אלעזר האט אויסגעפירט די ברכה מיט די וועלטער "וימל אברהם את יצחק בנו כאשר צוה אותו אלקים, ואברהם בן מאת שנה", וכך הוה, ער האט טאקע זוכה געווען צו דערלעבן איבער די הונדערט יאר.

אין א בחינה פון "הקב"ה ממלא שנותיהם של צדיקים מיום ליום", איז א וואונדער מיטצוטיילן אז פונקט י"א חשון, אין זיין געבורטסטאג, האט אים פלוצלונג באפאלן א שוואכקייט און זיינע חושים האבן אויפגעהערט צו פונקציאנירן, נאך זייענדיג ביים פולסטן באוואוסטזיין. די שוואכקייט האט אנגעהאלטן במשך פון צוויי וואכן, ביז פרייטאג פרשת חיי שרה, כ"ה חשון, וועלן נאך קריאת שמע האט ער צוריקגעגעבן זיין נשמה ליוצרו במעמד בניו וחתניו און איבער צוויי מנינים אידן וואס האבן פארגעזאגט פסוקי יחוד, ויצאה נשמתו בטהרה.

ער האט איבערגעלאזט א דור ישרים ומבורך, בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצוות, דור רביעי און דור חמישי, יראים ושלימים אנשי שם ההולכים בדרכיו.

תהא נשמתו צרורה בצרור החיים

מאנ"ש לאנ"ש

בריוון און
מעסעדזשעס פון
אנשי שלומינו
צו אנשי שלומינו

הימלישע ברכות ביים דאוונען אין א טאהש'ע ביהמ"ד

לכבוד די חשוב'ע מערכת באור החיים.

איך האב געזען איינע פון די וואכן אין 'אבותינו ספרו לנו' ווי **הרה"ג ר' שמשון פויגעל שליט"א** דערציילט אזעלכע שיינע זכרונות, בתוך הדברים דערמאנט ער אז דער הייליגער רבי האט זיך אמאל אויסגעדרוקט: "וועך ס'דאוונט מיט אונז איז ממילא געבענטשט".

האב איך געטראכט נאר צוצושטעלן אן אנדערע באקאנטע וואך פון די הייליגער רבי וואס האט געזאגט אז "וועך עס דאוונט אין אונזערע בתי מדרשים איז כאילו ער דאוונט אין מיין מנין".

אויב אזוי קומט אויס אז וועך מען דאוונט אין א טאהש'ע בית המדרש סיי וואו איבער די וועלט, ווערט מען געבענטשט, ווייל עס איז דאך אזוי ווי מען האט געדאוונט מיט דעם רבי'נס מנין. קען מען זוכה זיין צו מורא'דיגע ברכות בזכות דאס דאוונענען אין א טאהש'ע בית המדרש.

זאל דער אויבערשטער העלפן אז אזוי ווי בחיים חיותו זענען אזויפיל אידן געבענטשט געווארן בכוחו של אותו זקן, זאלן מיר אלע אויך זוכה זיין צו א ברכה שלימה בכוחו וזכותו הגדול יגן עלינו.

(-)

די קייט פון ישועות ביים טאהש'ע ביהמ"ד אין מאנטריאל

איינער האט געשריבן פאריגע וואך וועגן די ישועות וואס די נדבנים פאר דעם רבי'נס בית המדרש אין מאנטריאל האבן געזען, ווייל איך צולייגן א מעשה וואס כ'האב פערזענלעך מיטגעהאלטן, זייענדיג אריינגעמישט אין די עסקנות פונעם וועד קרן הבנין.

דאס איז געווען ביי איינע פון די גרויסע נדבנים, וועלכער האט זיך ספעציעל אנגעשטרענגט און אונטערגענומען אן אסטראנאמישע סומע לטובת דעם ביהמ"ד. ער האט דעמאלטס געזאגט פאר די עסקנים אז עס איז באמת ארויס פון זיין יכולת, ער האט נאכנישט געהאט די קלארע וועג וויאזוי דאס צו דעקן.

אבער וואונדער איבער וואונדער, קורצליך דערויף האט ער געשלאסן א ריזיגע דיעל אין זיין ביזנעס, אויף א אופן וואס אלע וואס האבן דאס מיטגעהאלטן האבן עס באצייכנט אלץ 'חוץ לדרך הטבע', די פלא איז געווען אז דער דיעל האט אים געברענגט אויפ'ן פלאץ גענוי דעם סכום וואס ער האט זיך געהאט אונטערגענומען פאר'ן רבי'נס בית המדרש!

מען האט געזען עין בעין ווי דער הייליגער רבי בלייבט נישט שולדיג פאר די וואס געבן פאר זיינע הייליגע בתי מדרשים.

י.ב. מאנטריאל

דער הייליגער רבי איז משפיע

לכבוד די חשוב'ע ארויסגעבער פונעם גליון באור החיים דק"ק טאהש.

איך בין נישט קיין טאהש'ער חסיד, און איך קום געווענדליך נישט אן צו לייגען דעם גליון, אבער פאריגע וואך איז מיר פונקט אויסגעקומען צו זען דא ביי די בריוון, וואו מענטשן דערציילן איבער די קשר וואס זיי האלטן אן מיט'ן צדיק הדורות הרה"ק מטאהש זי"ע, וויל איך דערציילן אן אינטערסאנטע איבערלעבעניש וואס איך האב געהאט מיט'ן הייליגן טאהש'ער רבי זי"ע, וואו מען האט געזען קלאר אז דער צדיק מיהט זיך פון אויבן, און איז משפיע פאר די וואס טוען פאר זיינע קהילות און מוסדות.

ווי געזאגט האב איך בכלליות נישט קיין סאך געווואוסט איבער טאהש, נאר אזויפיל אז איך פלעג דאוונענען אין א ביהמ"ד פון א חשוב'ער איד, א טאהש'ער תלמיד, וואס זאגט כסדר איבער אסאך מימרות פונעם טאהש'ער רבי'ן זי"ע, אזוי בין איך געוואהר געווארן פון די טאהש'ע קהילה און שטעטל.

איבערצוגעבן אייער בריוו

שיקט א בריוו אויף
פאסט
11 VAN BUREN DR. #205
MONROE, NY 10950

שיקט א
פעקס
845.610.8674

לאזט א מעסעדזש אויף
קול איחוד
718.451.8674 #841

וויבאלד עס נעמט צייט צו מגיה זיין די בריוון אין דעם אפטיילונג כראוי, ביטע אנטשולדיגן אויב זעהט איר נאך נישט גלייך אייער מעסעדזש אדער בריוו אינעם מדור.

מיט די יארן איז מיר אמאל אויסגעקומען אז א גרויסע קאמפאני האט באשטעלט ביי מיר אן ארדער, עס האט זיך געהאנדלט פון א גרעסערע פראיעקט, וואס נעמט אריין ארבעט פון עטליכע חדשים. ביי די מיטינג מיט דעם בעה"ב פון די קאמפאני, האט מיר יענער בתוך הדברים פארציילט אז ער פלעגט אסאך פארן קיין טאהש צום רבי'ן, און ער האט געזען געוואלדיגע ישועות, וואס ציען זיך נאך ביז'ן היינטיגן טאג.

זיינע ווערטער זענען מיר אריין אין די ביינער, און שפעטער ווען עס איז אויסגעקומען צו אהערשטעלן א גרעסערע פראיעקט פאר איינע פון די טאהש'ע בתי מדרשים, האב איך געגעבן א ספעציעלע גרויסע הנחה, וואס איך געב נישט פאר קיינעם, לכבודו ולע"נ פון דעם הייליגן צדיק פון טאהש.

ווי אינטערסאנט איז געווען אז אין די נאכפאלגענדע חדשים האב איך באקומען גאר גרויסע ארדערס, וואס האבן ב"ה אריינגעברענגט הערליכע פארדינסטן פיל מער ווי סיי ווען, און אלע קליענטן זענען געווען טאהש'ע חסידים...

דאס האט מיר זייער באנומען, צו זען וויאזוי א צדיק בלייבט נישט שולדיג, ער באצאלט בכפלי כפליים פאר די וואס טוען פאר זיינע קהילות און מוסדות.

זכותו יגן עלינו

ש. ט.

"עס וועט קומען א צייט וואס מען וועט עס באווייזען"

לכבוד מערכת באור החיים.

פאלגענד איז א שטיקל פלאמעדיגע דברות קודש פונעם הייליגן רבי'ן, אין עבודת עבודה דברות קודש פרשת לך, איבער די נושא פון זאגן תהלים שבת אינדערפרי. איך בין עס דא מעתיק אויף אידיש, וויייל עס איז וויכטיג יעדער זאל עס פארשטיין, און נתעורר וועלן איבער די וויכטיגקייט פון אויסזאגן תהלים שבת אינדערפרי:

"דורך די הייליגע קאפיטלעך תהלים קניפט זיך א איד אן אין השי"ת מיט א שטארקע און פעסטע קשר, און דורך דעם וועלן ער גערעטעוועט פון די אלע כוחות הרע וואס געווען אויף די וועלט".

"בעז"ה איז איינגעפירט ביי אונז צו זאגן דעם גאנצן ספר תהלים בציבור אינעם הייליגן שבת קודש. ס'איז דאך באקאנט וואס צדיקים האבן נאכגעזאגט בשם אליהו הנביא זכור לטוב איבער די געוואלדיגע תיקונים וואס ווערן געמאכט דורך דעם".

"דאך זענען דא אזעלכע וואס ווילן דאס נישט טוען געווען מיט א רצון טוב, זיי פארשטייען נישט פארוואס איך מאך אזא גרויסע רעש דערוועגן".

"וואס קען איך זאגן און וואס קען איך רעדן? נאר דאס קען איך זאגן פאר אלע מיינע טייערע תלמידים, בחורים און יונגעלייט, עלטערע און יונגערע: עס וועט נאך קומען א צייט ווען איר וועט זיך רייסן די האר פון קאפ, און פארגיסן טרערן ווי א טייך, אויף דעם וואס איר האט מיר נישט צוגעהערט צו זאגן אסאך תהלים, און בפרט שבת אינדערפרי".

"ווייל ווען משיח בן דוד וועט קומען במהרה בימינו, וועט ער די מערסטע מקרב זיין די וואס האבן זיך באהאפטן צו זיין ספר תהלים".

לאמיר נישט זיין פון די וואס וועלן דעמאלטס חרטה האבן ח"ו, נאר אויספירן רצונו הק', און זאגן צוזאמען תהלים שבת אינדערפרי, וועט מען קענען בקרוב מקבל זיין פני משיח צדקינו, מיט א שמחה און קירבה יתירה.

ידידכם מ.ה.ה. מאנסי

ולויים בדוכנם - שע"י איחוד טאהש:

גאר רייכער אלבום "חנוכה אין טאהש" ערשינען מיט א הערליכע קאלעקציע פון אלע ניגוני זמירות חנוכה וואס ווערן געזינגען בחצרות קדשינו, ארויסגעגעבן אין א פראפעסיאנאלן פארמאט ספעציעל פאר די ימי החנוכה

ערשינען: דער לאנגער היסטארישער חלום ווערט איצט פארווירקליכט אין א רעאליטעט מיט די פריידיגע נייעס, ווען דער פריש באריטער מערכת "ולויים בדוכנם" שע"י איחוד טאהש גרייט זיך צו ערשיינען מיט איר נייער קאלעקציע פון ניגוני חנוכה בחצרות קדשינו, א מייסטער און חידוש, פאכמאניש אראפגעזינגען טאלאנטפולע זינגערס מוזיקאלישע עקספערטן פון מקהלת המנגנים דחצרות קדשינו אונטער די העכסטע מאס פראפעסיאנאליזם.

"פתחו הלוים בשיר": דער נייער אלבום וואס ערשיינט יעצט לכבוד חנוכה איז א חידוש בעולם הנגינה בכלל און פאר אנשי שלומנו בפרט, מיט איר הויכן ניוואו קלאסישקייט, באגלייט מיט א רייכן מוזיקאלישן ארקעסטער פונעם העכסטן קאליבער. דאס איז א פראיעקט וואס נעמט אריין אין זיך לאנגע חדשים פון הארעוואניע און איבערמידליכע ארבעט דורך די טאלאנטפולע געטרייע עסקנים פונעם מערכת "ולויים בדוכנם", אינאיינעם מיט די העכסט עקספערטיזע בעלי תפילות ומטיבי נגן בחצרות קדשינו, וועלכע שטייען אונטער דעם גאנצן פראצעדור ארויסצוגעבן די ניגונים געזינגען בבית המלכות מיט זייער ארגינעלער אויטענטישקייט, אבער גלייכצייטיג אן נאכצולאזן פון די העכסטע מאס פראפעסיאנאליזם, ברענגנדיג א פולקאמע יצירה לכבוד די ימי החנוכה.

אין א באזונדערן דגוש איז אריינגעלייגט געווארן ספעציעלע הארעוואניע, צו זעצן די ניגונים מיט די פרקי זמירות אויף א גרינגע שיינע מהלך, א פרט וואס גייט פארלייכטערן אנ"ש צו קענען זינגען די ניגונים ביים לעכט צינדן איש איש בפתח ביתו, א זאך וואס אנ"ש גייען אויסנאם בענעפעטירן פון איר פראקטישקייט.

"ולויים בדוכנם לשירם ולזמרם": די הערליכע סטרונעס טוען אונטערשפינען די נאסטאלגישע ניגונים און הארציגע מעלאדיעס, היילויגע ניגונים פיל מיט געגועים און פרקי הודאה - געזאנגען וואס קלינגען נאך אין די אויערן ביי ווער עס האט נאר מיטגעהאלטן דעם געהויבענעם "ליכט צינדן" בצל הקודש פון **כ"ק מרן רבינו הקדוש זי"ע**, וואס טוט ווייטער פארזעצן ביי די לעכטיגע לילות חנוכה ביי **כ"ק מרן רבינו שליט"א**. א טרוים פאר אנשי שלומינו אלוועלטליך, וואס איז נארוואס אריינגעלייגט געווארן אין פאכמאנישע געצייג אלס א דבר נאה ומתוקן.

דער נייער אלבום ווערט בעז"ה זיין צו באקומען אין אלע בתי מדרשים דקהלתינו הקדושות אין די קומענדיגע טעג, אזוי אויך אין אלע לאקאלע געשעפטן, און באזונדער ביי די צוויי חתונות בחצרות קדשינו אין חודש כסליו הבעל"ט.

פאלגט נאך קומענדיגע וואך א דעטאלירטע שמועס מיט גאר רייכע אינפארמאציע און אויסשליסליכע דעטאלן איבער דעם נייעם אלבום און אירע 12 נגינה-שפיצן, דא צווישן די שפאלטענעס פונעם גליון "באור החיים". **אז אגמור בשיר מזמור חנוכת המזבח.**

חדר הבן יקיר - קרית טאהש:

פארהער ביי די קינדער אין חדר בן יקיר אויף הלכה למעשה

הרה"ג ר' יונה פישער שליט"א, מו"ץ אין קריתינו הק', האט אפגעשטאט א באזוך אין חדר בן יקיר, וואו ער האט פארהערט די קינדער אויף הלכות סידורא דפת פון די ל"ט מלאכות און זייערע הלכות למעשה. דער דיין שליט"א איז ארויס פון גרויס התפעלות פון די קלארקייט און טיפע הבנה וואס די קינדער האבן ארויסגעוויזן אין די הלכות, און האט דערביי איבערגעגעבן תעודות פאר די קינדער אלס אנערקענונג פאר זייערע דערגרייכונגען.

מנהלי מוסדות סאטמאר- מאנטריאל באזוכן אין חדר בן יקיר

פארגאנגענעם זונטאג זענען פיר חשוב'ע מנהלים פון מוסדות סאטמאר אין מאנטריאל געקומען אויף א באזוך אין חדר בן יקיר.

בעת דעם באזוך האבן די מנהלים מיטגעהאלטן די ספעציעלע אופן הלימודים און זיך צוגעקוקט צו די פארשידענע פראגראמען וואס ווערן געטוהן מיט די תלמידים. די מנהלים זענען נתפעל געווארן פון דער פראפעסיאנאלע און ווארעמע ארבעט וואס ווערט אריינגעלייגט אין יעדן תלמיד באזונדער, און ארויסגעדרוקט גרויס התפעלות פון דעם וואס זיי האבן געזען.

באזונדער האבן די מנהלים באמערקט עטליכע תלמידים וועמען זיי האבן שוין געקענט פון פריער, און זיך אויסגעדרוקט מיט גרויס התרגשות איבער די געוואלדיגע פארשריט און הצלחה וואס מען זעט ביי די תלמידים וואס זענען ממש בבחינת "מעשה ניסים". זיי האבן ארויסגעברענגט זייער התפעלות פון די טויש און דערגרייכונגען, וואס זענען א עדות אויף די מסירות נפש און איבערגעגעבנקייט וואס

ווערט אריינגעלייגט אין די חינוך און אויפבוי פון יעדן קינד.

די חשוב'ע מנהלים האבן אויך אויסגעדרוקט זייער רצון אויף א צוזאמענארבעט אויף ווייטער, מיט א גענויגן אויג צו יעדעס איינציגסטע קינד זאל קענען שטייגן און מצליח זיין.

קהלתינו הק' לאנדאן:

אנ"ש תושבי לאנדאן זענען איינגעהילט אין שפאנונג צום בעפארשטייענדן שבת התאחדות, וואו מען וועט אינאיינעם פראווענען שבת פרשת בא בראשות המשפיע הרה"צ רבי חיים ברוך יודא לייפער שליט"א

אנ"ש לאנדאן קוקן שוין ארויס אויף די פריידיגע מאמענטן פונעם "יום שבתון אין לשכוח", וועלן מען גרייט זיך צו פראווענען א שבת מעין עולם הבא ב"שבת אחים גם יחד" אויף א רייכן פארנעם אין דעם בארימטן האטעל אין בעלגיע

עס איז שוין א חזקה פון יארן וואס אנ"ש תושבי לאנדאן האבן די זכיה צו האבן אלס גאסט **הרה"צ רבי חיים ברוך שליט"א**, וועלכע קומט צו פארווויילן אין די עיר הבירה אפצורעכטן א געהויבענעם שבת מיט די ארטיגע קהילה, צו דולה ומשקה זיין מתורתו של רבינו און זיך אינאיינעם דערקוויקן מיט א שבת מעין עולם הבא במשנתו פון אבינו רועינו **כ"ק רביה"ק זי"ע**.

דער שבת האט זיך, אזוי ווי אין די לעצטערע יארן, ארויסגעווויזן צו זיין א זעלטענע איבערלעבעניש און א תל תלפיות פאר די אידן מריחוק מקום, זיך צוזאמצונעמען און אינאיינעם פארברענגען ביומא דנשמתא מיט א ריכטיגן טעם של פעם, אינאיינעם מיט'ן מלהיב לבבות ישראל **הרה"צ רבי חיים ברוך שליט"א**, צו פארברענגן בצוותא חדא אויף א געהויבענעם פארנעם.

פני שבת נקבלה: היי יאר האט מען עס ארויפגענומען מיט נאך א שטאפל, וועלן מען וועט אינאיינעם ארויספארן אויף א שבת ווייט פון שטאט. מען וועט בעזר השם ארויסדינגען א רייכן האטעל וואו מען וועט פראווענען דעם שבת בשבת אחים. די עסקנים מאכן איצט די נויטיגע צוגרייטונגען מיט אלע לאגיסטיקס צום שבת הממשמש ובא, וואס אנטשפרעכט צו זיין א שבת צום געדענקען בעז"ה.

אנ"ש אין לאנדאן, וואס גרייטן זיך מיטצוהאלטן דעם געהויבענעם שבת, מאכן איצט די נויטיגע רעזערוואציעס און שרייבן זיך איין ביי די עסקנים, כדי זיכער צו מאכן אז זיי וועלן זיין א טייל פון דעם שבת שכולו עונג. התעוררי כי בא אור"ך!

חצר הקודש טאהש-אונגארן:

חצר הקודש טאהש-אונגארן באקומט א פרישן פראכטפולן אויסזען מיט נייע מעבל פארן ארטיגן בית המדרש

פונעם ווייטן אונגארן קומען גריסן איבער די הערליכע פראכטפולע מעבל, אריינגערעכנט א הערליכע בימת הכבוד און ארון הקודש וואס ווערן איצט נתחדש. די מעבל איז שוין גרייט פארן אקטיוון באנוץ און גיט א פרישן אויסזען פארן בית המדרש, וואס שטייט איצט כלול בהדרו.

די פרישע מעבלאציע איז בלויז א קליינע טייל פון די פעולות חובקות עולם פונעם וועד חצר הקודש, וואס לייגן אריין אומגעהויערע כוחות אז דער ארט זאל זיין אויסגעשטאט ברוחניות ובגשמיות אויפן העכסטן סטאנדארט, לטובת אנשי שלומינו וואס קומען פוקד זיין די ציונים הקדושים דורכאויסן יאר.

ישיבה של רבי

באריכטן און
אנטוויקלונגען פון די
4 תורה פעסטונגען
ישיבה גדולה אור החיים טאהש
ישיבה גדולה תורת משולם פייש טאהש -ניו יארק
ישיבה קטנה אור החיים טאהש
ישיבה קטנה תפארת משולם פייש טאהש -ניו יארק

נייעס, באריכטן, און
אנטוויקלונגען אינערהאלב
ישיבה גדולה אור החיים
קרית טאהש יע"א

שבת הראשונה במחיצת הקודש של ריש מתיבתא קדישא כ"ק מרן רבינו שליט"א

דעם פארלאפענעם שבת קודש פרשת וירא העעל"ט האבן די תלמידי הישיבה זוכה געווען צו פראווענען דעם ערשטן שבת אין דעם נייעם זמן בצל הקודש פון **כ"ק מרן רבינו שליט"א.**

ערב שבת ביים זמן הדלקה"נ איז מרן רבינו שליט"א ערשינען אין בית המדרש הגדול, ווי דער רבי האט געצינדן די נרות שבת, און דערנאך זענען אלע תלמידי הישיבה אריבער מול פני הקודש, געבן שלום עליכם. דערנאך האט מען אינאיינעם געזאגט שיר השירים.

סעודת ליל שבת בצל הקודש

נאך קבלת שבת איז פארגעקומען די סעודה בהיכל הטישן #9, בראשות מלכינו **כ"ק מרן רבינו שליט"א.** וועו צום ערשט האט דער רבי געמאכט קידוש, און דערנאך האבן די בחורים געמאכט קידוש, אזוי ווי רבינו שליט"א האט איינגעפירט אין די לעצטערע יארן.

נאך די פיש, האט רבינו שליט"א משמיע געווען לענגערע דברות קודש, און באגריסט די פרישע תלמידי הישיבה מיט א ווארעמען שלום עליכם, און ארויסגעברענגט די גרויסע הנאה און קורת רוח פון די גוטע גריסן וואס מען הערט צוריק, ווי די בחורים לערנען פלייסיג, שטעלן זיך צי צו די סדרים און שטייגן מיט הצלחה.

במשך די דברות קודש האט מרן רבינו שליט"א שטארק ארויסגעברענגט פאר די תלמידי הישיבה די גרויסע תועלת פון גיין אין מקוה יעדן טאג, און די געוואלדיגע סגולות וואס דאס ברענגט אויף א מענטש. און איבער די גרויסקייט פון לימוד התורה און די געוואלדיגע זכות פון די בחורים וואס קומען זיך צוזאם אין ישיבה על קברו פון דעם הייליגן רבין זי"ע. רביה"ק איז זיכער משפיע פאר אלע בחורים וואס קומען לערנען בישיבתו וואס ער האט אויפגעשטעלט בדמים תרתי משמע. דער רבי האט מאריך געווען איבער די גרויסע חשיבות פון זיך צוזאמקומען און פארברענגען אין עניני עבודת השי"ת, בפרט שבת קודש, וועו מען זיצט אינאיינעם און מען רעדט פון תורה, יראת שמים, און התחזקות, איז דאס א געוואלדיגער גירא בעינא דסטנא. דאס איז א זאך וואס דער יצר הרע וויל בכל כוחו אפהאלטן, ווייל ער וויסט ווי גרויס די השפעה איז.

דערנאך איז פארגעקומען די המשך הסעודה מיט די שיינע זמירות שבת. מען האט געטיילט שיריים פונעם פיש, און מען האט געזינגען ווארעמע ניגונים, דערנאך האבן די תלמידי הישיבה געזאגט דברי תורה.

שבת אחים גם יחד - דערהויבענע שבתים אין ישיבה

אין די וואכן וואס **כ"ק מרן רבינו שליט"א** האט זיך געפינען אין פארט-לאריידעל לצורך בריאות גופו הטהור, זענען די שבתים אין ישיבה אויסגענוצט געווארן אויף א באזונדערן אופן, וועו די תלמידי הישיבה האבן געפראווען שיינע שבתים בצוותא חדא, מיט רייכע סעודות שבת, און ווארעמע ניגונים און דברי חיזוק פון די חשוב'ע משפיעי הישיבה.

שב"ק פרשת נח

די ערשטע שבת, פרשת נח, איז די סעודה געפראווען געווארן בראשות **הרה"ג מנהל הישיבה שליט"א,** - וואס צוליב די ריבוי התלמידים דעם זמן איז די סעודה אריבערגעפירט געווארן צום גרויסן עס-זאל פון ישיבה קטנה.

בעזהשי"ת

נעלה את ירושלים — על ראש שמחתינו

עוד ישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים

קול ששון — קול חתן

וקול שמחה — וקול כלה

בשבח והודי' לחשי"ת שהחזינו וקימנו והגיענו לזמן הזה
הננו מתכבדים בזה להזמין את מעלת כבודכם
לבוא להשתתף בשמחת כלולות בניני היקרים שיחיו

הבחור החתן המופלג בתורי"ש

אלימלך סג"ל נ"י

עב"ג

הכלה המבתולה המחוללה

חי' שרה תחי'

שתתקיים בעזהשי"ת למזל טוב ובשעה טובה ומוצלחת
ביום שלישי לסדר 'ויא-ל שד-י יברך אתך ויפרך וירבך' (תולדות)
ל' חשון א' דר"ח כסלו תשפ"ז לפ"ק (למספרם Nov 10)

קבלת פנים בשעה 4:30 — החופה בשעה 5:30
הסעודה אחר החופה — שמחת חתן וכלה בשעה 8:45

באולם בית רחל פאראדייס
5 Israel Zupnick Dr. Monroe, NY 10950

ואי"ה ביום שמחתם ישמח לבנו גם אנו
המחכים לקראת בואכם לשלום

הורי החתן
יצחק אייזיק שלו' קרויס וב"ב
קרית טאהש יע"א

הורי הכלה
שלמה קליין וב"ב
בלומיבערג יע"א

אל מעגלת כבוד חבריו וידידיו
הנאמנים, אנשי שלומינו תלמידי
וחסידי ב"ק מרן רבינו הקדוש זי"ע,
ויבלחט"א ב"ק מרן רבינו שליט"א.

נתכבד בזה להזמינכם לבוא ולהשתתף ולהתעלם באהובים בעת שמחת נישואי צאצאינו היקרים, בזמן ובמקום המוגבל הנ"ל, ובעזרת השם בעת שמחתכם ומועדיכם ישמח לבנו גם אנו.

המחותנים

אריינצולייגן אייער הזמנה ביטע רופט אריין צום מערבת
718.451.8674 עקסטענטשן 840

במשך די סעודה האט מען געזינגען ווארעמע שבת'דיגע ניגונים, וואס האבן אריינגעברענגט א געשמאקע און דערהויבענע אטמאספער. און דער מנהל שליט"א האט אויפגעטרעטן מיט א יסודות'דיגע שמועס, אין וועלכן ער האט ארויסגעברענגט דעם ענין פון זיך מוסר נפש זיין פאר עבודת השי"ת, און די גרויסע נחת רוח וואס דער רבוש"ע האט ווען א איד שטארקט זיך איבער אויף שווערigקייטן, און איז זיך מתגבר צו טון דעם רצון השי"ת. בפרט האט ער מעורר געווען אויף די חשיבות פון עמל התורה, און ארויסגעברענגט אז דאס איז דער עיקר תענוג פון אויבערשטן, ווען מען לערנט מיט התמדה, אפילו ווען עס קומט אן שוועד.

דערביי האט דער מנהל שליט"א ארומגערעדט שיינע ענינים אויף די וואכעדיגע פרשה, און ארויסגעברענגט די גרויסע זכות און אחריות פון לערנען בישיבה של רבי, און ווי וויכטיג עס איז אויסצונוצן דעם היליגן שבת אויף די ריכטיגע וועג וויאזוי רביה"ק האט שטענדיג געפאדערט.

במשך די סעודה האט דער מנהל שליט"א אויסגעלערנט הערליכע ניגונים פון דער אלטער היים, און מען האט זיך אויפגעשטעלט אין פריליכע ריקודים, און נאך ברהמ"ז איז פארגעקומען א דערהויבענע באטע מיט וואראמע ניגונים לכבוד שבת קודש.

די סעודה שבת אינדערפרי איז געפירט געווארן דורך **הרה"ג רבי יעקב אלימלך לייפער שליט"א**, משפיע בישיבתינו הק', און איז אויך אריבער מיט א געוואלדיגע התרוממות. עטליכע מאל האט מען זיך אויפגעשטעלט אין א פריליכן ריקוד, און דער משפיע שליט"א האט ארומגערעדט איבער דעם ענין פון אהבת חברים, און נאך שיינע ענינים אין די וואכעדיגע סדרה.

שב"ק פרשת לך לך

די צווייטע וואך איז די סעודה געפראווען געווארן בראשות **הרה"ג רבי יעקב אליעזר מערמעלשטיין שליט"א**, און איז פאריבער אויף א ספעציעל

דערהויבענע און ווארעמע פארנעם, פיל מיט ניגוני שבת און שיינע דברי חיזוק.

במשך די סעודה האט ר' יעקב אליעזר שליט"א איבערגעגעבן א גריס פאר די בחורים, נאכדעם וואס ער האט געהאט די זכיה צו רעדן מיט **כ"ק רבינו שליט"א** ערב שבת דורכ'ן טעלעפאן, און דער רבי האט זיך ספעציעל נאכגעפרעגט אויף די תלמידי הישיבה, און דער רבי האט געבעטן אז ער זאל איבערגעבן א ספעציעלן וואכט אויף די פרשה פאר די תלמידי הישיבה.

די סעודה האט זיך פארצויגן פאר קרוב צו פינף שעה, ווען דורכאויס די גאנצע צייט האט געהערשט א ווארעמע און דערהויבענע אטמאספער, מיט שיינע ניגונים, דברי חיזוק און ריקודים. און נאך ברהמ"ז איז פארגעקומען א שיינע באטע.

די סעודה שבת אינדערפרי איז געפירט געווארן דורך **הרה"ג רבי יונה פישער שליט"א**, מו"ץ, ומגי"ש בישיבתינו הק'. במשך די סעודה האט דער מגי"ש שליט"א פארגעלייגט אינטערעסאנטע הלכה'דיגע שאלות און נושאים וועלכע מ'האט אינאיינעם דורכגעטון, און אויסגעשמועסט שיינע ענינים אויף די וואכעדיגע פרשה.

ישיבה קטנה אור החיים דטאהש צייכנט אפ א מוצלח'דיגן אנהויב פונעם זמן החורף תשפ"ז מיט א היסטארישע עליה

קרית טאהש: אנשי שלומנו וחסידי טאהש בכל קצוי תבל זענען איבערגענומען מיט באגייסטערטע רגשי הלב, הערנדיג די פריידיגע באריכטן וואס קומען ארויס מבין כותלי הישיבה הקדושה "אור החיים" - דער בית שמגדלין בו תורה - וואו איבער הונדערט בחורים האבן אנגעהויבן דעם זמן מיט א פרישע, פייערדיגע התחדשות. אלעס ארום איז ארומגענומען מיט א התלהבות דקדושה און א מעכטיגער קול תורה וואס הערט זיך אפ אין די גאנצע געגנט.

שטייענדיג שוין דריי וואכן אריין איינעם זמן, זעט מען נישט קיין שום אפשוואכונג אין די פרישקייט און התלהבות מיט וואס די תלמידי הישיבה האבן אנגעהויבן. יעדער בחור האט אנגעהויבן דאס יאר מיט א פייערדיגן חשק און ברען, און מיט אן אנטשלאסנקייט זיך צו הייבן מעלה מעלה על במתי התורה ויראה, מיט א שטורעמישן קול תורה וואס מען קען נישט באשרייבן מיט קיין ווערטער.

ישיבה של מעלה-ברום המעלה:

כיהודה ועוד לקרא: קוקנדיג טיפער אינעם "לגיון של מלך", שיינט ארויס די הערליכע ארבעט און עס איז א חידוש צו זען וויאזוי די תלמידים ווערן אזוי שיין באגלייט, יעדער יחיד באזונדער א פערזענליכע באגלייטונג כדי צו קענען שטייגן צום העכסטן איכות וואס שייך.

עס איז קיין וואונדער, מיט די עומדים על משמרת הקודש, די צוות הישיבה ובראשם דער מנהל שליט"א וואס שוינט נישט קיין שום אנשטרענגונג למען תכלית התלמידים.

עס איז ערהאבן צו מיטהאלטן א פשוט'ע סדר אין ישיבה ווי אלעס טומעלט תורה און זעהט נישט גארנישט חוץ די ד' אמות של הלכה.

א באזנדערע דגוש ווערט געלייגט אויף ספרי חסידות וואס דינט ווי געהערטיגע סדר פארן דאוונען זיך ווארעמנדיג בספרים הקדושים תלמידי בעל שם וואס טוט נאכפאלגן א פלאקערדיגע עבודת התפילה מיט אש קודש סימבאלאזירן'דיג די דמות פון א טאהשער בחור.

הערליכע באטעס געפראווט געווארן "בשבת אחים גם":

אין די פארגאנגענע וואכן בשעת רבינו שליט"א האט געווייזלט במקום נופש, האבן די תלמידים געהאט א אייגנארטיגע זכיה מיטצולעבן א הערליכע באטע בראשות פונעם מנהל שליט"א.

דאס איז פארגעקומען באזונדערע וואכן פאר שיעור ג' און פאר שיעור ב', וואו מ'האט אינאיינעם פארברענגט בשירות ותשבחות בשבת אחים גם יחד.

באזונדער איז פארגעקומען א הערליכע סעודת רעווא דרעווין בהיכל הישיבה שבת פרשת לך-לך, וועו דער מנהל האט פארברענגט מיט די תלמידים דעם העכסטן זמן פון שב"ק מיט דברי הדרכה והתעוררות במשנתו פון אבינו רועינו רביה"ק זי"ע און באזונדער מגזע קאמארנא, אויפקאכנדיג די הערצער פון די תלמידים, וואס האט איבערגעלאזט א שטארקע השפעה אויף די תלמידים פארן גאנצן וואך.

די תלמידים שטייגן איצט מעלה מעלה אין אלע הינזיכטן און גייען מחיל אל חיל בס"ד.

בצל הקודש

מהנעשה והנשמע
בביתו נאוה קודש
של כ"ק מרן רבינו
עט"ר שליט"א

דאנערשטאג פרי' וירא

ביינאכט האט רבינו שליט"א מנחם אבל געווען ביי משפחת קרויס, היושבים על פטירת האשה החשובה **מרת רייזל ב"ר שמשון ע"ה**, אשת **הרה"ג ר' נחמי' צבי חיים סג"ל קרויס שליט"א**. עס איז פארפירט געווארן א שיינע שמועס זכרונות מימי קדם, דער רבי האט מחזק געווען און ווארעם אנגעוואונטשן. דערנאך האט דער רבי מחזק געווען און אנגעוואונטשן ביי די נשים.

עש"ק פרי' וירא

אינדערפרי איז פארגעקומען די תפלין לייגן פאר הבחור הבר מצוה בן **מוה"ר נפתלי יודא לייבוש מערמעלשטיין הי"ו**, דער רבי האט געגעבן וואריעמע דברי הדרכה, און נאכן תפילין לייגן האט דער רבי אנגעוואונטשן ברכת קדשו פארן בר מצוה בחור און די עלטערן, און געגעבן במתנה די ספרי הקודש עבודת עבודה.

שפעטער איז פארגעקומען די אפשערן פון בן **מו"ה ישראל יעקב מערמעלשטיין הי"ו**. דער רבי האט אפגעשוירן די האר, אנגעטון קאפל און ציצית, געבענטשט דאס קינד, און אנגעוואונטשן ברכת קדשו פאר די עלטערן ובני משפחה.

שב"ק פרי' וירא

דער רבי איז ערשינען אין ביהמ"ד הגדול פארן זמן הדלה"נ, געצינדן די ליכט ביים עמוד, די ליכט לע"נ רביה"ק זי"ע, און די נרות שבת, דערנאך געזאגט שיר השירים אינאיינעם מיט תלמידי ישיבה גדולה, און געוואונטשן א גוט שבת.

צו תפילת מנחה איז צוגעגאנגען **כ"ק אדמו"ר מ'ספינקא שליט"א**, דער רבי איז צוגעגאנגען צו קבלת שבת. נאכן דאוונען איז דער ציבור אריבער דעם רבי'ן וואונטשן 'א גוט שבת'.

ביים שלחן הטהור אינאיינעם מיט תלמידי ישיבה גדולה איז מכובד געווארן מיט הגבהת הכוס צו קידוש **הרה"ג ר' מרדכי בעריש מערמעלשטיין שליט"א** ר"מ ומשפיע בישיבה קטנה תפארת משולם פיש - ניו יארק.

במשך די סעודה האט דער רבי געטיילט שיריים פון די פיש פאר אלע תלמידים, און משמיע געווען דברות קודש ספעציעל פאר די בחורים, אזוי אויך האבן די בחורים געהאט די געלעגנהייט נאכצוזאגן דברי תורה פארן רבי'ן.

ביים שלחן הטהור בהיכל ביהמ"ד הגדול פאר כל הקהל הקודש זענען מכובד געווארן מיט די זמירות: **כ"ק אדמו"ר מ'ספינקא שליט"א**, **אדמו"ר מ'זוטשקא קאראקאס שליט"א**, **אב"ד פודהייץ שליט"א**, **מוה"ר שמואל לייב פעלבערבוים הי"ו** פון סקווירא, **מוה"ר אשר שפירא הי"ו** פון סקווירא, **מוה"ר חיים יחיאל ליגעטי הי"ו** פון סקווירא.

דער רבי האט פארגעלערנט בספה"ק נועם אלימלך, און דערנאך ממשיך געווען מיט דברות קודש.

מיט ברהמ"ז על הכוס האט דער רבי מכבד געווען **כ"ק אדמו"ר מ'זוועהיל שליט"א**, און מיט שיר המעלות **הב' דוד ב"ר ישראל יעקב לאנדא ני"ו** תלמיד ישיבה גדולה.

מיט שבח נותנים לו איז מכובד געווארן **הרה"ח ר' מנחם מענדל האלפערין הי"ו** פון מאנסי.

נאכן טיש האבן די בחורים אהיימבאגלייט דעם רבי'ן און נאכגעזאגט דברי תורה אויפן וועג, אנקומענדיג אהיים האט דער רבי געוואונטשן 'א גוט שבת'.

שבת אינדערפרי האט דער רבי פארגעזאגט ספר תהלים ביים עמוד כנהוג. צו פסוקי דזמרה איז צוגעגאנגען **מוה"ר ישראל האלפערין הי"ו** פון קרית יואל, צו שחרית איז צוגעגאנגען **הר"ר משולם פייש ליעבערמאן הי"ו** לרגל די יארצייט פון זיין טאטע ז"ל.

די עליות האבן עוולה געווען: כהן דער בעל ברית **מו"ה ישראל מנשה לאנדא הי"ו**, לוי **מו"ה נטע מנחם פריעדמאן הי"ו**, שלישי **הרה"ח ר' פנחס ברוך האלפערין הי"ו**, רביעי **הרה"ח ר' נחום שווארץ הי"ו**, חמישי **הר"ר משולם פייש ליעבערמאן הי"ו**, ששי **כ"ק אדמו"ר מ'זוועהיל שליט"א**, שביעי **מוה"ר יוסף צבי קליין הי"ו**, הוספות: **הרה"ג ר' יהוסף אלעזר מערמעלשטיין שליט"א** פון מאנסי, **אב"ד פודהייץ שליט"א**, הבחור הבר מצוה בן **מוה"ר נפתלי יודא לייבוש מערמעלשטיין הי"ו**, **מוה"ר יואל סאנדעל הי"ו** דער רבי האט געגעבן די נאמען לבתו הנולד לו למזל טוב, **מו"ה אלימלך יודא קליין הי"ו** דער רבי האט געגעבן די נאמען לבתו הנולד לו למזל טוב, **מו"ה יחזקאל זאב שטעסל הי"ו** דער רבי האט געגעבן די נאמען לבתו הנולד לו למזל טוב. אחרון **הרה"ח ר' יצחק יודא לייבוש מערמעלשטיין שליט"א**.

פאר מפטיר האט דער רבי געמאכט די מי שברך לחולי ישראל, מפטיר האט עולה געווען **הב' הבר מצוה בן מו"ה אלימלך אהרן הערמאן הי"ו**. הגבה וגלילה בני **אב"ד פודהייץ שליט"א**.

צו תפילת מוסף איז צוגעגאנגען **הרה"ג ר' איסר נפתלי מערמעלשטיין שליט"א**. פתיחה צו אנעים זמירות **מוה"ר שמואל**

לייב פעלבערבוים הי"ו.

דערנאך איז פארגעקומען די ברית מילה פון בן **מו"ה ישראל מנשה לאנדא הי"ו**, דער רבי איז מכובד געווארן מיט סנדקאות און מכבד געווען דעם זיידן **הרה"ח ר' נחום שווארץ הי"ו**, נאכן ברית האט דער רבי געבענטשט דאס קינד און ווארעם אנגעוואונטשן די עלטערן און זיידע'ס און בני משפחה.

ביים שלחן הטהור אינאיינעם מיט די תלמידי ישיבה גדולה ואורחים החשובים איז מכובד געווארן מיט הגבהת הכוס צו קידוש **הב' נפתלי צבי קאהן ני"ו** תלמיד ישיבה גדולה, **בן הגה"צ רבי יואל יחיאל שליט"א** חדב"ן.

מיט אז ביום השביעי איז מכובד געווארן **מוה"ר יעקב יוסף בערגער הי"ו** פון סקווירא.

מיט ברהמ"ז על הכוס האט דער רבי מכבד געווען **אב"ד פודהייץ שליט"א.**

נאכן טיש האבן די בחורים אהיימבאגלייט דעם רבי'ן און געזאגט דברי תורה אויפן וועג, אנקומענדיג אהיים האט דער רבי געוואונטשן 'א גוט שבת'.

שבת נאכמיטאג איז צוגעגאנגען צו תפילת מנחה **מוה"ר אשר לעמיל פעלבערבוים הי"ו**, די עליות האבן עולה געווען: ראשון **מוה"ר אשר שפירא הי"ו**, שני **הרב יחזקאל שרגא נפתלי קאהן שליט"א** נכד רביה"ק זי"ע, שלישי **מוה"ר מרדכי ארי' שפיטצער הי"ו** משמש נאמן דבית מדרשינו וומסב"ג, הגבה **כ"ק אדמו"ר מ'ספינקא שליט"א.**

ביי סעודה שלישית האט דער רבי מכבד געווען מיט קידוש **מוה"ר מרדכי ווידער הי"ו** גבאי ביהמ"ד הגדול לרגל די יארצייט פון אמו ע"ה. דער רבי האט משמיע געווען דברות קודש.

מיט די זמירות זענען מכובד געווארן: **הרב אהרן הערש שטעסל שליט"א** מנהל בת"ת, **מוה"ר יואל סאנדעל הי"ו**, **מוה"ר נפתלי צבי חיים לאנדא הי"ו**, **מו"ה ישראל מנשה לאנדא הי"ו.**

מיט ברהמ"ז על הכוס האט דער רבי מכבד געווען **כ"ק אדמו"ר מ'ספינקא שליט"א**, און מיט שיר המעלות **הב' אלימלך זכרי' ב"ר יחיאל אלטער סאקס ני"ו** תלמיד ישיבה גדולה.

צו תפילת מעריב איז צוגעגאנגען **מוה"ר מרדכי ווידער הי"ו.** דערנאך האט דער רבי געמאכט הבדלה, מיט הגבהת הכוס צו הבדלה איז מכובד געווארן **אב"ד פודהייץ שליט"א**, די הבדלה האט געהאלטן החתן ב"ר מענדל האלפערין הי"ו פון מאנסי.

נאך הבדלה האט דער רבי מכבד געווען **כ"ק אדמו"ר מ'זוועהיל שליט"א** צו דערציילן סיפורי צדיקים. דערנאך האט דער רבי אויפגענומען קבלת קהל לברך ולהתברך בחדר הפרטי בבנין הישיבה.

פרטים און אנווייזונגען

אין בעפארנגרייטונג צום שמחת החתונה בחצרות קדשינו

בת הגה"צ אב"ד קהלתינו הק' מאנסי שליט"א

יום א' ויצא אול"י ו' כסליו שנת תשפ"ז לפ"ק – באולמי עטרת חיי שרה – עטרת גינענדל

קבלת פנים

די דערהויבענע מעמד קבלת פנים וועט בעז"ה פארקומען אום 5:00 אזייגער פארנאכטס באולם עטרת חיי שרה.

עס וועט זיין צוגעגרייט פארענטשעט אויף ביידע זייטן פון די אויבן אן, ביטע לאזן די זיין פלעצער בלויז פאר עלטערע אידן ואנשים חשובים. די בעה"ב ואברכים ובחורי הישיבות זאלן זיך ביטע שטעלן אויף די פארענטשעט.

כדי אנצוהאלטן דעם סדר זאל מען בשעת דעם קבלת פנים נישט צוגיין געבן לחיים פאר כ"ק רבינו שליט"א.

נאכ'ן לבישת הקיטל וועלן די מחותנים גיין צום באדעקן, און דער עולם וועט אריסגיין צום מעמד החופה.

קבלת פני הכלה פאר די נשים וועט זיין אין די זאל פון עטרת גינענדל.

מעמד החופה

די מעמד הנשגב והמרומם פון די חופה וועט פארקומען אי"ה 6:00 בשעטו"מ אינעם שטח צווישן די 2 חתונה זאלן, אויף א ספעציעלע הויכע פלאטפארמע צו ערמעגליכן יעדן מיטצוהאלטן די הויכע מאמענטן.

מ'בעט בכל לשון של בקשה צו העלפן פארמיידן תערובות, די מענער זאלן שטיין צו עטרת חיי שרה, און די נשים די זייט צו עטרת גינענדל.

סעודת החתונה

באלד נאך די חופה וברכת הקודש וועט אין א דערהויבענע שטימונג סערווירט ווערן די סעודת החתונה באולם עטרת חיי שרה.

אריינקומענדיג אינעם זאל וועלן אפווארטן העפליכע סדרנים פונעם וועד החתונה, און צו וויייזן יעדן ווי זיך צו זעצן איש איש לפי כבודו, ביטע זיך זעצן לויט די אנווייזונגען פון די סדרנים.

בייַ די הויפט אריינגאנג איז דא צוגעשטעלט א רחבות'דיגע קאוט-רום ווי צו האלטן די מאנטלען, במשך די חתונה.

אדמורי"ם ורבנים שליט"א: עס איז אנגענגרייט אויף די רעכטע זייט פונעם זאל די ספעציעלע הויכע פלאטפארמעם פאר די אדמורי"ם רבנים ודיינים הגאונים הצדיקים שליט"א, און פאר קרובי המשפחה שליט"א.

קרובי המשפחה ונכבדי פני העדה: די ערשטע חלק טישן זענען ספעציעל רעזערווירט פאר די נאנטע בני המשפחה, נכדי וניני רביה"ק זי"ע, און פארי זקני ונכבדי פני העדה.

אברכים ובע"ב אנשי שלומינו מרחבי תבל: די צווייטע חלק טישן זענען צוגעגרייט פאר כל הקהל הקודש.

תלמידי ישיבותינו הקדושות: די דריטע חלק טישן זענען ספעציעל צוגעגרייט פאר די הונדערטער בחורי הישיבות, די בחורים ווערן געבעטן זיך צו זעצן בלויז אויף זייערע באשטימטע פלעצער, און תיכף נאכ'ן עסן ארויפגיין אויף די פארענטשעט כדי צו מאכן פלאץ פאר אנדערע.

קינדער ילדי הת"ת: במשך די חתונה וועט נישט זיין קיין שום פראגראם פאר די קינדער, יעדע טאטע האט די אייגענע אחריות קעיר צו נעמען פון די אייגענע קינדער, אז זיי פירן זיך אויף מיט דרך ארץ, און בשו"א זיך נישט ארומדרייגן אן קיין השגחה.

מ'בעט זייער נישט צו בלאקירן די דורכגענג צווישן די טישן, כדי נישט צו שטערן דאס טיילן בשעת די עסקנים סערווירן די סעודת החתונה פאר'ן ציבור.

סעודת החתונה פאר נשים: אין די זאלן פון עטרת גינענדל.

הופעת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

כ"ק מרן רבינו עט"ר שליט"א וועט ערשיינען אין זאל לפאר על ראש שמחתו בשעה 8:30, וואס וועט נאכגעפאלגט ווערן מיט געהויבענע ריקודין של שמחה.

מען בעט יעדער זאל בלייבן אויף די פארענטשעט, און זיך נישט אויפשטעלן אויף קיין בענקלעך קיינעם נישט שטערן פון מיטהאלטן די דערהויבענע מאמענטאן.

לברך ולהתברך

בשעת די ריקודין וועט דער גאנצער עולם האבן די געלעגנהייט דורכצוגיין לברך ולהתברך און וואונטשן לחיים ומזל טוב פאר כ"ק רבינו שליט"א, און די מחותנים הרהגה"צ שליט"א.

עס איז צוגעגרייט נעווארן א ספעציעלער דורכגאנג פון רעכטס צו לינקס, אונטער די פארענטשעט, ווי יעדער וועט א"ה קענען דורכגיין.

מען בעט יעדן בכל לשון של בקשה אויסצופאלגן די סדרנים, אנהאלטן די ארדענונג און זיך נישט שטיפן, ובפרט די טייערע בחורים און חשוב'ע אינעגלייט זאלן ביטע דורכלאזן פריער די עלטערע אידן ואנשים חשובים, און דאן די אינעגלייט, און נאכדעם די בחורים איש איש לפי כבודו, ווי אויך זאל מען נישט אויפהאלטן מיט הזכרות וכדו' כדי מ'זאל קענען צוגיין צייטלעך צו ברהמ"ז ומצוה טאנץ.

טעימה: במשך די גאנצע צייט וועט זיין בעז"ה צוגעגרייט מילי דאכילה ושתי' ביים עק פון זאל א קעגן איבער די אויבן אן בהרחבה פאר אלע משתתפים.

ברכת המזון ומצוה טאנץ

מען וועט בענטשן אי"ה בשעה 10:45.

באלד נאך ברכת המזון און שבע ברכות, וועט א"ה פארקומען דער דערהויבענער מעמד המצוה טאנץ.

מ'בעט די גאנצע עולם זיך צו שטעלן אויף די פארענטשעס, כדי ס'זאל זיין גענוג פלאץ אפצורעכטן די ריקודי קודש, און יעדער זאל קענען מיטהאלטן די שמחה.

די גאנצע חלק פונעם זאל קענן איבער די אויבן אן וועט זיין מיוחד בלויז פאר די נשים בעת די מצוה טאנץ.

פארקינג

מיר בעטן די וואס קומען מיט אייגענע אויטאס, אויסצופאלגן אלע טראפיק און פארקינג רעגולאציעס, און עקסטער אכטונג געבן און געבן די רעספעקט פאר די פולע פיסנייער אין די נעגנט ארום די זאלן.

עס וועט זיין צוגעשטעלט הונדערטער פארקינג ערטער פארנט פון בייַדע זאלן, און אזוי אויך איז ספעציעל אפגעדינגען געווארן נאך א גרויסע פארקינג לאט ביים שכינות'דיגן בנין אנטקעגן איבער די זאל.

ביטע אויספאלגן די אנווייזונגען פון די חברים מעמבער'ס.

סדרנים

מען בעט בכל לשון של בקשה צוצוהעלפן צום סדר דורכ'ן אויספאלגן די אנווייזונגען פון די סדרנים במשך די גאנצע שמחה, כדי די שמחה זאל זיין בעז"ה לשם ולתפארת כראוי וכיאות לכבוד חצרות קדשינו.

כלים האסורים

עס איז נישט ערלויבט ארויסצונעמען קיין שום סמארטפאון וכדו' במשך די גאנצע שמחה. ווי אויך איז נישט ערלויבט דאס צו נוצן בכל בניני בתי מדרשינו ומוסדותינו כפי תקנת רבינו שליט"א.

צידה לדרך

נאכ'ן מצוה טאנץ וועט זיין צוגעשטעלט אויפן וועג ארויס אונטער די פארענטשעס צידה לדרך מיט וואסער, להחיות בהם נפש כל חי.
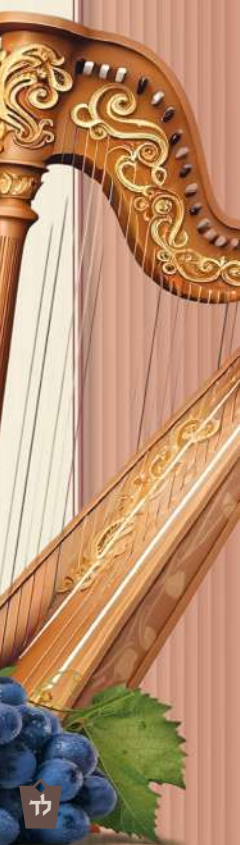
לעצט מינוטיגע מדעות

אלע אפדעיט'ס און לעצטע מודעות וועט בעז"ה מפורסם ווערן אויף 'קול איחוד טאהש' 718-451-8674 עקס. 151.

היטשעס מרחבי ניו יארק

מיר בעטן אלע אנ"ש וועלכע קומען מיט קארס, און זיי האבן נאך פלאץ מיטצונעמען אנדערע, טוט א מצוה, פארט צו אונזער לאקאלע ביהמ"ד און נעמט מיט אנדערע וועלכע וואונט אויף א היטש. אדער לאזט איבער א מעסעדזש אויף קול איחוד טאהש עקס. 153. ולמצוה גדולה יחשב.

ועד החתונה
דקהל אור החיים
ד'טאהש

ויהא רעוא מן שמיא משמחה
זו יושפע לנו שפע קודש
והשפעות טובות בכל
הענינים

שישו
ושמחו

בשמחת
רבינו

הזמנה פרטית
מאת
ע"ק מרן
אדמו"ר
שליט"א
וישרים יעלחו וחסידים ברנה יגילו
וכל צדיקים ידאו וישמחו
טאהש

טאהש
טרענספארטאציע מעלדונג
רבי'שע חתונות
דעם קומענדיגע חודש כסליו הבעל"ט
שמחת החתונה
שמחת החתונה
דער רבי'שע חתונה וועלען מיר בעזה"ש צוזיצען א פלאטע פון
באסעס
קיין קרית טאהש
פריין
$150 א ראונד טריפ
$85 איין וועג
347-689-9964
לאנדא'ס באסעס
347-689-9964
קול רנה וישועה באהלי צדיקים
הרב נחמן כהנא שליט"א
העומד תמיד לימינינו במסירה נפלאה
בשמחת הולדת בנו למזל טוב
חד ב"ק מרן רבינו עט"ר שליט"א
יזום על ימי מלך תוכיח שנתיו כמו דור ודור
תלמוד תורה טאהש

וְהָשֵׁב כֹּהֲנִים לַעֲבוֹדָתָם וּלְוִיִּם בְּדוּכָנָם לְשִׁירָם וּלְזִמְרָם

פרענטיקטן!

צו באקומען אין די לאקאלע געשעפטן

Project by:

אילוד
טאהש

718.451.8674 #80

ולויים בדוכנם
פרענטענטירט

NUAH 845.513.0001